VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

28.10.2026 (19.9 Bính Ngọ)

Số 129 (4420)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đất nước phát triển, những người đã chịu nhiều hy sinh càng phải được chăm lo tốt hơn

[2]

Hoàn thiện chính sách, khơi thông nguồn lực phát triển CNVH

[3]

DIỄN ĐÀN KINH TẾ MÙA THU 2026 (AEF 2026):

Kiến tạo động lực tăng trưởng mới

[4]

DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT VỀ CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH ĐẶC THÙ PHÁT TRIỂN DU LỊCH:

Chính sách phải rõ, dễ tiếp cận

[6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Bẫy nợ sinh viên

● **ĐỖ CAO HUYỀN**

Vì muốn kiếm thêm chút tiền ăn, tiền trọ, cô sinh viên năm hai lên các hội nhóm Facebook tìm việc gia sư, "đỡ được cho bố mẹ khoản nào hay khoản ấy". Gần như ngay lập tức đã có người chủ động nhắn qua Messenger. Họ giới thiệu hai vợ chồng đang làm việc ở nước ngoài, còn con nhỏ sống cùng ông bà, cần tìm người đến nhà kèm học. Có hình ảnh, địa chỉ rõ ràng, chuyện gia đình tâm sự đâu ra đấy, với một cô gái trẻ chưa va vấp nhiều, chừng ấy đủ để em khấp khởi vì nghĩ đã tìm được việc tốt.

(Xem tiếp trang 2)

TP.HCM XÂY DỰNG CƠ CHẾ HỢP TÁC CÔNG, TƯ TRONG BẢO TỒN DI SẢN:

Đặt ra những giới hạn để bảo vệ di sản văn hóa, kiến trúc

[8]

[5]

TP.HCM xây dựng cơ chế hợp tác công, tư trong bảo tồn di sản cần có những giới hạn để bảo vệ di tích, kiến trúc. Trong ảnh: Một công trình kiến trúc có giá trị tiêu biểu **Ảnh: T.LINH**

Lăng các chúa Nguyễn xuống cấp, bao giờ mới được tu bổ?

[9]

KHÁCH SẠN KHÔNG THUỐC LÁ:

Không chỉ dừng ở biển cấm

[7]

"Sổ tay điện tử" - bước đột phá trong tổ chức Đại hội Thể thao toàn quốc 2026

[14]

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Đất nước phát triển, những người đã chịu nhiều hy sinh càng phải được chăm lo tốt hơn

Chiều 27.10, tại Hà Nội, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm gặp mặt Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn, hướng tới 58 năm Ngày truyền thống đơn vị (18.12.1968-18.12.2026).

Tại buổi gặp mặt, Trưởng ban Liên lạc Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn Nguyễn Thị Hòa đã báo cáo về truyền thống Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn, Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Ngày 18.12.1968, Trung đội Nữ lái xe, tiền thân của Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn ra đời. Từ lực lượng thanh niên xung phong và bộ đội, các chị được tuyển chọn, huấn luyện cấp tốc để đảm nhiệm công việc rất khó. Học lái xe, học sửa chữa, rồi tiếp tục rèn luyện trên những cung đường khói lửa đạn bom, các chị từng bước làm chủ phương tiện, vững vàng nhận nhiệm vụ vận tải phục vụ chiến đấu.

Qua nhiều cung đường hiểm trở, vận chuyển hàng tiếp tế cho chiến trường, đưa thương binh về nơi điều trị. Mỗi chuyến xe đến nơi là thêm sức mạnh cho bộ đội, thêm cơ hội cứu chữa đồng đội. Ghi nhận chiến công và những thành tích đặc biệt xuất sắc của các nữ lái xe Trường Sơn trong cuộc kháng chiến, năm 2014, Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn vinh dự đón nhận danh hiệu đơn vị Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân, Đại đội trưởng Phùng Thị Viên được truy tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân…

Tại cuộc gặp mặt, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm vui mừng và xúc động khi thấy các chị từ nhiều miền quê về đây, mang theo nghĩa tình đồng đội bền chặt và những ký ức không thể nào quên. Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước và với tình cảm cá nhân, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm gửi tới các chị cùng gia đình lời thăm hỏi ân cần, lòng biết ơn sâu sắc; qua các chị, gửi lời chúc sức khỏe, tình cảm thân thiết tới những đồng đội chưa thể dự cuộc gặp hôm nay. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nêu rõ Đảng, Nhà nước và nhân dân luôn ghi nhớ công lao của những người đã cống hiến cho Tổ quốc. Các chị đã hy sinh cả thời tuổi trẻ cho đất nước. Vì vậy, chúng ta có trách nhiệm chăm lo để các chị được sống an vui, được chữa bệnh kịp thời, được hỗ trợ khi khó khăn và được lắng nghe những điều gửi gắm.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm với đại biểu Đại đội Nữ lái xe Trường Sơn Ảnh: TTXVN

Ghi nhận sự quan tâm của Bộ Quốc phòng trong việc tổ chức gặp mặt, chỉ đạo hỗ trợ các chị, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đề nghị những việc đã chỉ đạo cần được kiểm tra kết quả thực hiện, những khó khăn còn lại phải tiếp tục được giải quyết; giao Bộ Quốc phòng chủ trì, phối hợp với các địa phương và Ban liên lạc rà soát hoàn cảnh, việc thực hiện chế độ, chính sách và nhu cầu hỗ trợ của từng chị. Trong năm 2026, phải hoàn thành việc rà soát, giải quyết đầy đủ chế độ, chính sách đối với các trường hợp đủ điều kiện theo quy định. Hồ sơ còn thiếu phải chủ động hướng dẫn, phối hợp xác minh; việc vượt thẩm quyền phải kịp thời báo cáo, đề xuất hướng xử lý; phải xác định rõ đầu mối chịu trách nhiệm, thông tin đầy đủ kết quả và tiến độ giải quyết cho từng chị, không để các chị phải đi lại, nộp hồ sơ, giấy tờ nhiều lần do các cơ quan thiếu phối hợp.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu Bộ Quốc phòng chỉ đạo các cơ sở quân y phối hợp với y tế địa phương nắm tình trạng sức khỏe, tổ chức khám, điều trị, điều dưỡng và phục hồi chức năng phù hợp với từng chị; có biện pháp hỗ trợ cụ thể đối với những chị sức yếu, đi lại khó khăn; cần quan tâm việc chăm sóc hằng ngày và đời sống tinh thần, nhất là những chị sống một mình, không có nguồn thu nhập ổn định. Việc chăm lo phải được duy trì thường xuyên, kịp thời hỗ trợ khi sức khỏe, hoàn cảnh của các chị có thay đổi, để các chị yên tâm trong cuộc sống.

Các cấp ủy, chính quyền nơi các chị cư trú phải nắm chắc những trường hợp khó khăn về nhà ở, đời sống để giải quyết theo chính sách và huy động sự giúp đỡ phù hợp. Mặt trận Tổ quốc, Hội Cựu chiến binh, Hội Liên hiệp Phụ nữ cùng các cơ quan, đơn vị tiếp tục đồng hành với Ban liên lạc, thường xuyên thăm hỏi, kịp thời giúp đỡ đồng đội đau yếu, khó khăn. Cán bộ được giao nhiệm vụ phải làm bằng sự tận tâm, coi khó khăn của các chị là việc mình có trách nhiệm tháo gỡ. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước giao Bộ Quốc phòng phối hợp với các địa phương hỗ trợ Ban liên lạc duy trì gặp mặt truyền thống hằng năm; quan tâm việc đi lại; tổ chức cần chu đáo, tiết kiệm. Những việc đã giao phải được theo dõi đến kết quả và Bộ Quốc phòng tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện.

Trân trọng cảm ơn các gia đình, cơ quan, đơn vị đã chăm sóc, giúp đỡ các chị trong nhiều năm qua, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước mong sự đồng hành ấy tiếp tục thường xuyên, bền bỉ; nhấn mạnh chăm lo người có công là đạo lý và trách nhiệm chính trị của Đảng, Nhà nước. Đất nước phát triển, những người đã chịu nhiều hy sinh càng phải được chăm lo tốt hơn. Thành quả phát triển cần thể hiện trong chính cuộc sống của các chị và từng gia đình có công với nước.

P.V (tổng hợp)

Bẫy nợ... *(Tiếp theo trang 1)*

Người thuê còn chủ động đề nghị trả trước nửa tháng lương. Hình ảnh bill chuyển khoản được gửi tới, nhưng cô gái kiểm tra đi kiểm tra lại chưa thấy tiền về. Phía bên kia bắt đầu giục giã: Tiền đã bị trừ rồi, phải xác nhận ngay; họ đang ở nước ngoài, công việc rất bận, để lâu là phía họ mất tiền oan. Cô bé cuống cuồng làm theo hướng dẫn nhưng tiền vẫn chẳng thấy đâu. Chưa kịp hiểu chuyện gì, họ đổ lỗi do em làm sai thao tác, khiến tiền có nguy cơ bị mất và phải làm lại.

Ban đầu, cô sinh viên chỉ định tìm một lớp dạy thêm để kiếm vài đồng trang trải. Chẳng ngờ chỉ sau vài tin nhắn, em đã bị cuốn vào chuyện tiền nong với những người chưa từng gặp mặt. Điều khiến em hoảng hốt không phải sợ mình mất tiền, mà sợ vì làm sai mà tiền của người ta bị mất. Trong đầu em lúc ấy chỉ có một suy nghĩ rất thật thà: Tài khoản mình làm gì có tiền, lấy đâu mà lừa!

Đến khi hiểu ra, tên em đã gắn với khoản vay tín dụng 55 triệu đồng, mức lãi suất theo gia đình cho biết là trên 30% một năm. Thế là mẹ em phải thanh toán hơn 58 triệu đồng cho ngân hàng. Gia đình cô gái sau đó trình báo cơ quan công an và đưa câu chuyện lên mạng xã hội để cảnh báo.

Vụ việc cụ thể vẫn cần chờ cơ quan chức năng xác minh. Nhưng cách thức mà gia đình kể thì không hề xa lạ. Trước đó, tháng 11.2025, Công an tỉnh Thái Nguyên phát hiện nhóm đối tượng tiếp cận sinh viên, người lao động thuê trọ, dụ cài ứng dụng để nhận voucher rồi lén tạo hồ sơ vay thấu chi, quét khuôn mặt, lấy OTP và chuyển tiền sau giải ngân sang tài khoản khác. Có tới 13 người bị hại, tổng số tiền gần 300 triệu đồng; mỗi khoản bị chiếm đoạt từ 3-40 triệu đồng.

Nhìn từ những vụ việc ấy mới thấy, lời dặn tưởng như nhàm cũ của bố mẹ như "đừng chuyển tiền cho người lạ", "đừng đưa OTP", "đừng bấm đường link lạ" là đúng nhưng chưa đủ. Kẻ xấu bây giờ đâu chỉ nhăm nhăm vào số tiền đang nằm trong tài khoản. Căn cước, khuôn mặt, số điện thoại, tài khoản ngân hàng, thậm chí khả năng vay tín dụng đứng tên chính nạn nhân trở thành thứ chúng nhắm tới.

Tài khoản trống chưa chắc "không có gì để mất". Công nghệ bây giờ nhanh đến mức nhiều thao tác diễn ra gần như theo phản xạ. Mở tài khoản mất vài phút, quét khuôn mặt vài giây, OTP vừa yêu cầu đã báo về máy. Người trẻ cứ làm theo phản xạ, đến lúc nhận ra có chuyện không ổn thì việc đã rồi.

Câu chuyện của cô bé sinh viên còn cho thấy một điểm đáng lo khác: Kẻ lừa đảo đánh trúng tâm lý "sợ làm người khác mất tiền". "Tiền đã trừ rồi", "do em thao tác sai", "phải làm lại ngay"... những câu giục giã dồn dập, thao túng tâm lý khiến ai cũng cuống lên. Mà đã cuống thì thường chỉ nghĩ đến chuyện làm sao sửa cho nhanh, khó còn đủ bình tĩnh để ngẫm xem chuyện ấy có gì vô lý.

Ở tuổi 18, 19, nhiều sinh viên đã tự thuê trọ, làm thêm, mở tài khoản, tự xoay xở tiền bạc và dùng điện thoại thạo hơn cả bố mẹ. Nhưng sự từng trải thì đâu thể theo kịp công nghệ. Chuyển khoản chỉ mất vài giây, nhưng hỏi một khoản tín dụng hình thành ra sao thì hầu hết các em lúng túng; thuộc lòng chuyện không đưa OTP cho người lạ, nhưng vẫn có thể bị dẫn qua vài thao tác rồi thành người đi vay lúc nào không hay.

Thủ đoạn lừa đảo cũng biến đổi khôn lường. Hôm nay là tìm gia sư, ngày mai có thể là tuyển thực tập sinh, cộng tác viên, học bổng, nhận bưu phẩm hay một câu chuyện nào đó nghe rất hợp lý. Không ai có thể nhớ hết từng chiêu lừa tinh vi. Vì thế, thứ người trẻ cần nhất vẫn là biết dừng lại khi cảm thấy "có gì sai sai". Không hiểu mình đang xác nhận gì thì khoan làm. Người bên kia càng giục, càng phải dè chừng. Nghi ngờ thì gọi bố mẹ, gọi ngân hàng hoặc hỏi người có kinh nghiệm. Mất vài phút còn hơn sau đó mất hàng chục triệu đồng.

Với cha mẹ, cũng cần mở lòng để con hiểu gặp chuyện là phải gọi về nhà. Sau cú lừa mất khoản tiền to, nhiều em sợ đối diện với bố mẹ. Sợ bị mắng, sợ bị chê dại, sợ nghe câu "tao đã bảo rồi mà mày không nghe", các em có thể giấu chuyện, rồi tiếp tục làm theo lời kẻ xấu với hy vọng gỡ lại. Đến lúc ấy, cái giá phải trả thường lớn hơn nhiều so với lúc ban đầu.

Trước khi con đi học xa, cha mẹ lo lắng dặn dò đủ thứ, nào tiền ăn, tiền trọ, nào tiền học, rồi cả chuyện làm thêm. Nhưng rất nên dặn con thêm một câu: Thấy có gì không ổn thì đừng giấu, đừng cuống, cứ gọi về nhà trước đã. Nhiều khi chỉ chậm lại vài phút, đặt thêm một câu hỏi, cả nhà đã không phải chạy vạy hàng chục triệu đồng để trả cho một khoản nợ từ trên trời rơi xuống. ■

Hoàn thiện chính sách, khơi thông nguồn lực phát triển CNVH

TRƯƠNG HUYỀN

Góp ý dự án Luật Phát triển công nghiệp văn hóa tại kỳ họp thứ 2, Quốc hội khóa XVI, nhiều đại biểu đề nghị hoàn thiện cơ chế thử nghiệm có kiểm soát, định giá tài sản trí tuệ, phân cấp quản lý và mở rộng đối tượng thụ hưởng chính sách, nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho cộng đồng sáng tạo, doanh nghiệp và các chủ thể trực tiếp gìn giữ, phát huy giá trị văn hóa.

Góp ý dự thảo luật này, Phó Chủ tịch, Tổng Thư ký Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam, Hà Thị Nga (Đoàn Lai Châu) đề nghị tiếp tục hoàn thiện các cơ chế, chính sách nhằm bảo đảm quyền lợi hợp pháp và khơi thông nguồn lực cho cộng đồng sáng tạo, doanh nghiệp vừa và nhỏ. Theo đại biểu, hệ sinh thái công nghiệp văn hóa (CNVH) không thể thiếu sự tham gia của hàng triệu nghệ sĩ, nhà thiết kế, lao động trẻ và doanh nghiệp khởi nghiệp.

Đối với cơ chế thử nghiệm có kiểm soát tại Điều 9, dự thảo Luật giao UBND cấp tỉnh quy định trình tự, thủ tục và phương thức giám sát hoạt động thử nghiệm. Đại biểu Hà Thị Nga đề nghị xây dựng khung trình tự, thủ tục cốt lõi thống nhất do Chính phủ ban hành, trên cơ sở đó các địa phương tổ chức thực hiện theo những tiêu chí được chuẩn hóa. Theo đại biểu, nếu quy định trình tự, thủ tục khác nhau giữa các địa phương có thể dẫn đến phân mảnh pháp lý, thiếu thống nhất và làm tăng chi phí tuân thủ, nhất là đối với doanh nghiệp công nghệ số, doanh nghiệp văn hóa hoạt động liên vùng và các doanh nghiệp khởi nghiệp. Vì vậy, cần có cơ chế chung để vừa bảo đảm yêu cầu quản lý, vừa hạn chế những rào cản hành chính không cần thiết.

Một nội dung khác được đại biểu quan tâm là định giá và sử dụng quyền sở hữu trí tuệ làm tài sản bảo đảm tín dụng. Đây được đánh giá là một trong những điểm đột phá của dự thảo luật, song trên thực tế, các tổ chức tín dụng vẫn còn e dè khi tiếp nhận tài sản trí tuệ do lo ngại rủi ro và tính thanh khoản. Trong khi đó, quy định về Hội đồng chuyên gia trong dự thảo hiện mới mang tính tham khảo, chưa thay thế được kết quả thẩm định giá. Từ thực tế này, đại biểu Hà Thị Nga đề nghị bổ sung các tiêu chuẩn minh bạch hơn trong định giá tài sản trí tuệ, đồng thời nghiên cứu cơ chế bảo lãnh tín dụng của Nhà nước trong giai đoạn đầu đối với tài sản trí tuệ của doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong lĩnh vực văn hóa. Theo đại biểu, cơ chế hỗ trợ cần đủ rõ ràng, minh bạch để doanh nghiệp có thêm niềm tin và cơ sở tiếp cận nguồn vốn tín dụng, đưa chính sách vào thực tiễn.

Đối với quy định tại Điều 21 về phát triển CNVH trong các dự án đầu tư xây dựng, đại biểu Hà Thị Nga cho biết dự thảo đặt ra yêu cầu tích hợp không gian, sản phẩm văn hóa vào các dự án xây dựng mới như chung cư, trung tâm thương mại, văn phòng và tính các hạng mục này vào tổng mức đầu tư. Đại biểu lưu ý, nếu áp dụng cứng nhắc mà không xác định ngưỡng quy mô tối thiểu hoặc tiêu chí phân loại dự án phù hợp, quy định có thể làm tăng chi phí đầu tư, kéo theo nguy cơ tăng giá nhà ở, giá dịch vụ, ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận nhà ở và không gian sinh hoạt của người dân có thu nhập trung bình, thấp. Vì vậy, đại biểu đề nghị làm rõ tiêu chuẩn phân loại dự án thuộc diện áp dụng, giao Chính phủ quy định cụ thể để bảo đảm tính khả thi. Đồng thời, cần nghiên cứu ưu tiên các cơ chế ưu đãi về thuế thay vì sử dụng biện pháp bắt buộc hành chính, qua đó tạo động lực cho doanh nghiệp tham gia phát triển công nghiệp văn hóa.

Cùng góp ý dự án luật, đại biểu Cà Thị Thắm (Đoàn Lai Châu) nhất trí với sự cần thiết ban hành luật nhằm tạo hành lang pháp lý thúc đẩy phát triển các ngành CNVH, khai thác hiệu quả giá trị văn hóa dân tộc và nâng cao sức cạnh tranh của sản phẩm văn hóa Việt Nam. Từ thực tiễn hoạt động văn hóa, nghệ thuật tại cơ sở, đại biểu tập trung vào quy định về quản lý nhà nước và phân cấp tổ chức thực hiện chính sách tại Điều 5 của dự thảo Luật. Theo đại biểu, nhiều hoạt động văn hóa, lễ hội, sinh hoạt cộng đồng và bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống được tổ chức trực tiếp tại địa bàn cơ sở. Do đó, nếu dự thảo chủ yếu quy định trách nhiệm ở cấp Bộ và cấp tỉnh mà chưa làm rõ vai trò của chính quyền cấp xã, quá trình triển khai có thể gặp khó khăn.

Hỗ trợ phát triển sản phẩm cần gắn với nhiệm vụ bảo tồn, trao truyền văn hóa dân tộc

Đại biểu đề nghị bổ sung quy định giao UBND cấp tỉnh phân công, phân cấp nhiệm vụ phù hợp cho UBND cấp xã theo quy định của pháp luật về tổ chức chính quyền địa phương; đồng thời làm rõ trách nhiệm hướng dẫn chuyên môn, tổng hợp thông tin, kiểm tra và phối hợp giữa các cấp. Việc phân cấp, theo đại biểu, cần gắn với điều kiện thực hiện, tránh phát sinh thêm đầu mối, thủ tục hành chính và chế độ báo cáo trùng lặp, bảo đảm bộ máy tổ chức thực hiện chính sách tinh gọn, hiệu quả. Về chính sách hỗ trợ phát triển CNVH tại Điều 25, đại biểu Cà Thị Thắm cho rằng khoản 1 của điều này hiện xác định các đối tượng tham gia hoạt động hỗ trợ chủ yếu là doanh nghiệp, hợp tác xã và liên hiệp hợp tác xã. Trong khi đó, hệ sinh thái sáng tạo văn hóa còn có hộ kinh doanh, tổ hợp tác, cá nhân sáng tạo, nghệ nhân và những người trực tiếp thực hành văn hóa truyền thống.

Nếu việc tiếp cận chính sách phụ thuộc quá nhiều vào điều kiện thành lập doanh nghiệp, các nghệ nhân, cá nhân sáng tạo và hộ kinh doanh có thể gặp khó khăn khi tham gia chương trình hỗ trợ. Vì vậy, đại biểu đề nghị mở rộng đối tượng thụ hưởng hoặc thiết kế cơ chế phù hợp với các chủ thể này; đồng thời quy định rõ tiêu chí lựa chọn và có chính sách ưu tiên đối với các chủ thể ở địa bàn khó khăn. Đại biểu cũng nhấn mạnh việc hỗ trợ phát triển sản phẩm cần gắn với nhiệm vụ bảo tồn, trao truyền văn hóa dân tộc. Cùng với mở rộng đối tượng tiếp cận, cần có cơ chế kiểm soát, đánh giá hiệu quả và rà soát các chương trình hỗ trợ hiện hành, tránh trùng lặp chính sách, bảo đảm nguồn lực được sử dụng đúng mục tiêu. ■

Trưng bày gần 250 hiện vật quý kim thời triều Nguyễn

Bảo tàng Đồ sứ ký kiểu thời Nguyễn tại TP Huế vừa phối hợp với nhà sưu tập Lê Thiện Gia tổ chức không gian trưng bày chủ đề "Quý kim thời Nguyễn - Từ triều đình đến đời sống dân gian". Qua đó, giới thiệu đến công chúng gần 250 hiện vật bằng vàng, bạc, đồng… với những dấu ấn văn hóa, nghệ thuật kim hoàn và đời sống xã hội dưới triều Nguyễn.

Phần lớn hiện vật được chế tác từ vàng, bạc, đồng và bạc khảm pháp lam, có niên đại từ cuối thế kỷ XIX đến đầu thế kỷ XX. Các hiện vật gắn với nhiều khía cạnh của đời sống, từ nghi lễ cung đình, hoạt động ban thưởng của triều đình đến trang sức của tầng lớp quyền quý và sinh hoạt dân gian.

Nổi bật là các loại kim khánh, ngân khánh, kim bội bằng vàng, bạc mạ vàng, được sử dụng để ban thưởng, ghi nhận công trạng, biểu thị danh phận, địa vị hoặc làm đồ trang sức. Chất liệu, kiểu dáng và chữ khắc trên từng hiện vật góp phần làm rõ ý nghĩa, công dụng của các vật phẩm trong bối cảnh xã hội đương thời. Cùng với đó là nhiều đồ dùng trong gia đình như trâm cài tóc, bông tai, gương soi cầm tay, hộp đựng trang sức, đồ dùng ẩm thực và văn phòng tứ bảo. Trong đó, các món trang sức của mệnh phụ phu nhân có niên đại chủ yếu từ cuối thế kỷ XIX, gồm: Trâm, cài mũ, bông tai bằng vàng và bạc, với nhiều chi tiết chạm khắc tinh xảo, thể hiện sự phân biệt về địa vị và thị hiếu trong cách sử dụng đồ quý.

Ngoài ra, không gian trưng bày cũng giới thiệu đến người xem hơn 30 huân chương, huy chương thời Nguyễn mỗi loại mang kiểu dáng, hoa văn và ý nghĩa riêng. Có thể kể đến như Huân chương công trạng triều Đồng Khánh bằng bạc mạ vàng; Huân chương Đại Nam Minh Nông, Huân chương Chương Mỹ, gắn với việc ghi nhận những đóng góp trong sản xuất, mỹ thuật và nghệ thuật.

Tin, ảnh: THÙY AN

Khách tham quan không gian trưng bày "Quý kim thời Nguyễn - Từ triều đình đến đời sống dân gian"

DIỄN ĐÀN KINH TẾ MÙA THU 2026 (AEF 2026):

Kiến tạo động lực tăng trưởng mới

Bài, ảnh: HOÀNG HẢI

Trong khuôn khổ Diễn đàn Kinh tế Mùa thu 2026 (AEF 2026) đang diễn ra tại TP.HCM với chủ đề "Tinh thần hợp tác trong kỷ nguyên mới", đối thoại tại các phiên thảo luận, đại diện các tổ chức quốc tế, định chế tài chính, tập đoàn, doanh nghiệp trong nước, quốc tế đã tập trung phân tích rõ cơ hội đầu tư.

Đồng thời chỉ ra những điểm nghẽn cần tháo gỡ để chuyển hóa các cơ hội hợp tác thành những dự án cụ thể trong các lĩnh vực được xem là động lực tăng trưởng trong kỷ nguyên mới.

Với vai trò là đô thị đặc biệt và đầu tàu kinh tế của cả nước, Phó Chủ tịch UBND TP.HCM Nguyễn Công Vinh cho biết, trong bối cảnh cạnh tranh thu hút đầu tư quốc tế ngày càng mạnh mẽ, thành phố xác định ưu tiên thu hút các dòng vốn đầu tư nước ngoài (FDI) chất lượng cao. Trong đó, tập trung vào các lĩnh vực tài chính, công nghệ, chuyển đổi số, kinh tế xanh, phát triển bền vững và đổi mới sáng tạo. TP.HCM cũng khuyến khích các tập đoàn lớn phát huy vai trò dẫn dắt, tăng cường liên kết với doanh nghiệp trong nước, đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ nhằm thúc đẩy chuyển giao công nghệ, phát triển nguồn nhân lực và nâng cao khả năng tham gia chuỗi giá trị toàn cầu, ông Vinh cho biết thêm.

Thẳng thắn "hiến kế" để TP.HCM phát triển theo định hướng thành trung tâm kết nối dòng vốn, công nghệ, đổi mới sáng tạo và các nguồn lực quốc tế; Trưởng Đại diện Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) tại Việt Nam và Lào ông Fazurin Jamaludin nhấn mạnh, một trong những động lực tăng trưởng đáng chú ý của kinh tế toàn cầu năm 2026 là chu kỳ phát triển công nghệ do AI dẫn dắt. Tuy nhiên, cơ hội tăng trưởng từ AI không phân bổ đồng đều. Đối với Việt Nam, khả năng tận dụng cơ hội phụ thuộc vào chất lượng hạ tầng năng lượng, nguồn nhân lực, môi trường pháp lý và năng lực tiếp nhận, ứng dụng công nghệ.

Nhận định làn sóng AI đang mở ra một thị trường mới, ông San Eng, Chủ tịch WorkOptional.ai (Singapore) cho biết, tại một số thị trường công nghệ phát triển, các doanh nghiệp đã bắt đầu cung cấp dịch vụ chuyên biệt cho tác nhân AI, từ liên lạc, giao dịch đến bảo hiểm rủi ro. Xu hướng này đang hình thành nhu cầu mới về hệ thống thanh toán, định danh, xác thực và quản lý giao dịch. Cho rằng sự kết hợp giữa dòng vốn quốc tế, hạ tầng công nghệ, năng lực nghiên cứu và các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo sẽ tạo thêm động lực tăng trưởng cho TP. HCM, ông San Eng đề xuất TP.HCM cần sớm nghiên cứu phát triển hạ tầng phục vụ nền kinh tế tác nhân AI, đồng thời tăng cường kết nối giữa Trung tâm Tài chính Quốc tế với các nhà đầu tư, doanh nghiệp công nghệ và tài chính phù hợp với xu hướng phát triển của kinh tế AI.

Nhận định sự phát triển của AI đang kéo theo nhu cầu lớn về trung tâm dữ liệu và hạ tầng số, ông Bill Giannikos, Giám đốc Trung tâm Dịch vụ Toàn cầu kiêm Giám đốc Trung tâm dữ liệu tại Aurecon Việt Nam cho rằng, việc phát triển trung tâm dữ liệu cần được quy hoạch đồng bộ giữa quỹ đất, nguồn năng lượng, kết nối viễn thông... để mang lại giá trị thực tế người dân, doanh nghiệp và các lĩnh vực như y tế, giáo dục, dịch vụ công. Chia sẻ về kinh nghiệm thu hút nguồn vốn quốc tế, ông Nick Chong, Trưởng bộ phận Tư vấn Đầu tư khu vực Đông Nam Á của Tập đoàn Arup nhấn mạnh, nguồn vốn quốc tế sẽ ưu tiên những dự án có tính sẵn sàng đầu tư, phương án triển khai khả thi, thông tin minh bạch và cơ chế phân bổ rủi ro rõ ràng. Vì vậy, việc phát triển hạ tầng phải gắn với quy hoạch đất đai, công nghiệp, tài chính và khả năng huy động nguồn lực tư nhân.

Ông Nick Chong đặc biệt nhấn mạnh đến yêu cầu xây dựng khung pháp lý ổn định, xác định rõ trách nhiệm của các bên và cơ chế triển khai ngay từ giai đoạn chuẩn bị đến chuyển hóa thành dự án có thể thực hiện. ■

Sáng nay 28.10, Phiên toàn thể cấp cao của Diễn đàn Kinh tế Mùa thu 2026 sẽ chính thức khai mạc với chủ đề "Sự hội tụ của các cực tăng trưởng mới toàn cầu". Theo dự kiến, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng sẽ dự, phát biểu định hướng và đối thoại trực tiếp tại sự kiện. Cùng dự đối thoại có Giám đốc điều hành Diễn đàn Kinh tế Thế giới.

Nội dung trọng tâm của đối thoại tập trung về vai trò và thế mạnh của Việt Nam trong mạng lưới sản xuất, đổi mới sáng tạo và kết nối các cực tăng trưởng mới; cơ hội hợp tác mới, kết nối các động lực tăng trưởng, tạo giá trị chung cho khu vực và thế giới.

Công nghệ và đổi mới sáng tạo được xem là động lực tăng trưởng trong kỷ nguyên mới

Hà Nội tổ chức concert quy mô 50.000 người chào mừng Ngày Văn hóa

UBND TP Hà Nội vừa ban hành kế hoạch tổ chức Chương trình nghệ thuật đặc biệt chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam năm 2026. Chương trình nhằm khẳng định vị trí, vai trò của văn hóa là nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh và động lực quan trọng thúc đẩy phát triển đất nước; tôn vinh những giá trị cốt lõi của văn hóa Việt Nam được hun đúc qua hàng nghìn năm lịch sử, kết tinh trong truyền thống yêu nước, tinh thần đại đoàn kết, bản sắc và cốt cách con người Việt Nam.

Thông qua chương trình nghệ thuật đặc biệt, Hà Nội hướng tới tái hiện dòng chảy liên tục của văn hóa Việt Nam từ cội nguồn đến hiện tại và tương lai; kết nối di sản truyền thống với sáng tạo đương đại, kết hợp nghệ thuật dân tộc với công nghệ sân khấu hiện đại, tạo nên không gian nghệ thuật giàu bản sắc, có chiều sâu tư tưởng và sức lan tỏa xã hội. Chương trình đồng thời góp phần kết nối Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11 với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc 18.11, hình thành chuỗi hoạt động tuần văn hóa đại đoàn kết có ý nghĩa thiết thực, lan tỏa các giá trị văn hóa trong cộng đồng. Qua đó, sự kiện khắc họa hình ảnh Hà Nội, Thủ đô ngàn năm văn hiến, giàu bản sắc, năng động và sáng tạo, là nơi hội tụ, kết tinh và lan tỏa các giá trị văn hóa Việt Nam trong tiến trình hội nhập và phát triển.

Theo kế hoạch, chương trình diễn ra từ 20h ngày 24.11, thời lượng tối đa không quá 120 phút tại Sân vận động Quốc gia Mỹ Đình. Chương trình được truyền hình trực tiếp trên sóng Đài Truyền hình Việt Nam (VTV). Cơ quan Báo và Phát thanh, Truyền hình Hà Nội tổ chức tiếp sóng, truyền trực tiếp sự kiện trên các kênh, nền tảng của cơ quan và lắp đặt một số màn hình LED phục vụ nhân dân vùng xa trung tâm. Để bảo đảm chất lượng chương trình, Ban Tuyên giáo Trung ương có trách nhiệm chỉ đạo, định hướng, kiểm tra toàn diện nội dung; thẩm định kịch bản, nội dung. Bộ Quốc phòng chỉ đạo các đơn vị liên quan phối hợp bảo đảm điều kiện tổ chức tại Sân vận động Quốc gia Mỹ Đình, đồng thời huy động 200 chiến sĩ tham gia biểu diễn trong chương trình.

Bộ Công an xây dựng phương án bảo vệ an toàn; phối hợp bảo đảm an ninh, trật tự và huy động 300 học viên cảnh sát nhân dân tham gia màn trống hội. Bộ VHTTDL phối hợp hướng dẫn chuyên môn, rà soát kịch bản, bảo đảm sự hài hòa giữa truyền thống và hiện đại; cung cấp bộ nhận diện, biểu trưng Ngày Văn hóa Việt Nam để sử dụng thống nhất trong tổ chức, trang trí, tuyên truyền và quảng bá.

Ở cấp thành phố, Sở VHTTDL phối hợp với cơ quan Báo và Phát thanh, Truyền hình Hà Nội xây dựng kế hoạch chi tiết, kịch bản nghệ thuật tổng thể, phương án dàn dựng, tổ chức luyện tập, sơ duyệt, tổng duyệt và biểu diễn; đồng thời thực hiện trang trí, tuyên truyền trực quan tại địa điểm tổ chức và một số tuyến đường, phố.

P.V

GẮN KẾT "NHÀ NƯỚC - NHÀ TRƯỜNG - DOANH NGHIỆP" TRONG ĐÀO TẠO NHÂN LỰC VĂN HÓA:

Giải bài toán của quan hệ cung - cầu

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: TUẤN MINH**

Trong bối cảnh công nghiệp văn hóa (CNVH) và kinh tế sáng tạo phát triển mạnh, yêu cầu về nguồn nhân lực cũng ngày càng đa dạng, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa Nhà nước, nhà trường và doanh nghiệp. Tuy nhiên, sự liên kết giữa các bên còn thiếu tính bền vững. Công tác dự báo chưa theo kịp nhu cầu thực tiễn, dẫn đến khoảng cách giữa đào tạo và sử dụng lao động...

Tại hội thảo khoa học quốc tế "Hợp tác giữa Nhà nước - nhà trường - doanh nghiệp trong phát triển nguồn nhân lực văn hóa đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên mới" do Trường Đại học Văn hóa Hà Nội vừa tổ chức, nhiều ý kiến đã tập trung đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp thúc đẩy mô hình hợp tác ba bên trong đào tạo nhân lực văn hóa.

Kết nối còn mang tính thời vụ, hụt dự báo

Sự phát triển của các ngành CNVH, kinh tế sáng tạo, công nghệ số và quá trình hội nhập quốc tế đang làm thay đổi không chỉ phương thức sản xuất, phân phối và tiếp nhận sản phẩm văn hóa mà còn cả cơ cấu nghề nghiệp, chuẩn năng lực và phương thức tổ chức lao động. Bối cảnh đó đặt ra yêu cầu cấp thiết phải đổi mới tư duy phát triển nguồn nhân lực văn hóa, từ đào tạo theo khả năng cung ứng của cơ sở giáo dục sang phát triển năng lực gắn với nhu cầu xã hội, đặc thù nghề nghiệp và giá trị văn hóa.

GS.TS Đinh Xuân Dũng, nguyên Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương cho biết, qua đánh giá thực tế ở nhiều cơ sở đào tạo văn hóa, nghệ thuật hiện nay, sự gắn kết giữa ba chủ thể còn mang tính hình thức, phụ thuộc phần lớn vào mối quan hệ cá nhân giữa lãnh đạo nhà trường với lãnh đạo doanh nghiệp, cơ quan quản lý; chưa trở thành một cơ chế ổn định, có tính chế định. Khi thay đổi nhân sự lãnh đạo, sự gắn kết ấy rất dễ đứt gãy, gián đoạn, kéo theo hệ lụy trực tiếp đến chất lượng đào tạo và cơ hội việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp.

Đồng quan điểm, Ths Trần Nguyễn Việt Anh (Khoa Du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội) chỉ ra tính chất thời vụ của quan hệ hợp tác. Phần lớn hoạt động liên kết vẫn dừng ở việc ký kết biên bản ghi nhớ, tiếp nhận sinh viên thực tập theo các đợt, mời chuyên gia từ doanh nghiệp nói chuyện chuyên đề; chưa hình thành cơ chế đồng thiết kế chương trình, đồng giảng dạy và đồng đánh giá có tính hệ thống, ràng buộc lâu dài. Cùng với đó, một trong những điểm nghẽn hiện nay là thiếu hệ thống dự báo chuyên biệt về nhu cầu nhân lực văn hóa. Dữ liệu liên quan đang phân tán trong thống kê giáo dục, lao động, văn hóa, du lịch, thông tin, truyền thông và đăng ký doanh nghiệp. Trong khi đó, lao động sáng tạo thường làm việc đa nghề, theo dự án, làm việc tự do hoặc hoạt động trên nền tảng số nên khó được phản ánh đầy đủ. Trong phát triển CNVH, số liệu đóng góp vào GDP cũng chưa cho biết ngành nào thiếu nhân lực, thiếu kỹ năng gì, ở địa bàn nào và trong thời hạn nào. Khi thiếu dữ liệu, nhà trường dựa nhiều vào năng lực hiện có và đánh giá tuyển sinh qua từng năm.

Doanh nghiệp thì lại chỉ phản ánh nhu cầu ngắn hạn, còn Nhà nước khó xác định quy mô đặt hàng. Điều này dẫn tới hệ quả là đào tạo có thể chậm hơn nhu cầu của thực tiễn, cung - cầu nhân lực không "gặp nhau" ở một số chuyên ngành.

Để doanh nghiệp tham gia sâu hơn

Sự biến đổi nhanh chóng của công nghệ và thị trường sáng tạo đòi hỏi các cơ sở đào tạo phải đổi mới phương pháp giảng dạy, tăng cường trải nghiệm thực tế và tạo điều kiện để người học tham gia trực tiếp vào quá trình sản xuất sản phẩm văn hóa.

Qua đó, sinh viên từng bước hình thành tư duy đổi mới, kỹ năng nghề nghiệp và khả năng vận dụng công nghệ, đáp ứng yêu cầu ngày càng đa dạng của thị trường lao động. Hơn nữa, doanh nghiệp cần phát huy vai trò đối tác đồng hành cùng nhà trường, tham gia xây dựng chương trình đào tạo, tổ chức thực hành nghề nghiệp và phản hồi nhu cầu thực tế để thu hẹp khoảng cách giữa đào tạo và sử dụng nhân lực.

Theo Tổng Giám đốc Tổng công ty Truyền thông đa phương tiện VTC Nguyễn Ngọc Bảo, trong phát triển CNVH cần có nhiều sản phẩm chất lượng, mang đậm bản sắc văn hóa Việt Nam và đáp ứng yêu cầu của thị trường. Để tạo ra các sản phẩm thì nhân lực là yếu tố cốt lõi. Đối với sinh viên, việc đầu tiên là phải nắm vững tri thức gốc. Trên nền tảng đó, công nghệ và chuyển đổi số trở thành công cụ hỗ trợ quá trình thiết kế, chuyển tải và sáng tạo, góp phần tạo ra những sản phẩm văn hóa phù hợp. Sinh viên ngoài học tập trong nhà trường cần tăng cường tham gia các hoạt động kết nối giữa nhà trường và doanh nghiệp, qua đó nâng cao tính thực tiễn trong đào tạo. Thông qua sự kết nối này, sinh viên có cơ hội trực tiếp tham gia sáng tạo những sản phẩm đáp ứng yêu cầu thực tế.

Ông Nguyễn Ngọc Bảo cũng nhấn mạnh, sản phẩm văn hóa đòi hỏi tính chính xác, chuẩn mực. Nếu mải chạy theo tính thị trường, rất dễ dẫn đến nguy cơ xuất hiện những sản phẩm phai mờ bản sắc văn hóa. Vì vậy, doanh nghiệp rất cần những sinh viên có nền tảng tri thức gốc vững chắc được tích lũy qua quá trình đào tạo trên giảng đường, có khả năng ứng dụng công nghệ để chuyển hóa tri thức đó thành sản phẩm. Cùng với việc doanh nghiệp am hiểu thị trường, sự kết hợp giữa các yếu tố này sẽ tạo cơ sở để phát triển các sản phẩm CNVH. Đồng thời, các bên cần sẵn sàng thí điểm những ý tưởng mới của sinh viên dựa trên nền tảng tri thức gốc. Hợp tác giữa bên có thể thông qua các trung tâm đổi mới sáng tạo.

Trên thực tế, các doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ, thường gặp trở ngại về nhân sự hướng dẫn, quỹ thời gian và kinh phí khi tiếp nhận sinh viên thực tập. Nếu hoạt động hợp tác chỉ dừng ở việc tiếp nhận người học mà chưa mang lại lợi ích thiết thực, doanh nghiệp sẽ thiếu động lực để tham gia lâu dài. Do đó, GS.TS Đinh Xuân Dũng cho rằng, không nên chỉ coi doanh nghiệp là nơi thực tập. Cao hơn, qua tiếp nhận, họ được trực tiếp đánh giá kết quả thực tập của sinh viên, là người "phản biện" khách quan, thẳng thắn nội dung và kết quả đào tạo của nhà trường; giúp nhà trường cân nhắc, bổ sung, điều chỉnh chương trình, nội dung đào tạo.

Ths Lương Giao Hy, Giám đốc Công ty TNHH Zion Travel cho rằng, doanh nghiệp cần được tham gia nhiều hơn vào quá trình đào tạo với vai trò đối tác chuyên môn, cung cấp thông tin về nhu cầu kỹ năng, vấn đề thực tế, dữ liệu hoặc nhiệm vụ nghề nghiệp; cử chuyên gia hướng dẫn; tham gia đánh giá sản phẩm và phản hồi về năng lực của sinh viên. Doanh nghiệp không chỉ tiếp nhận sinh viên ở cuối quá trình mà tham gia từ đầu vào của chương trình. Ngoài ra, cần thiết kế cơ chế để doanh nghiệp nhận được lợi ích từ hợp tác như tiếp cận nguồn nhân lực, tham gia tuyển dụng, sử dụng sản phẩm dự án, tiếp cận nghiên cứu ứng dụng hoặc được ghi nhận đóng góp đào tạo. ■

> *"Bên cạnh tri thức chuyên môn, người lao động cần năng lực số, kỹ năng sáng tạo, tư duy liên ngành, ngoại ngữ, khả năng thích ứng với môi trường nghề nghiệp và ý thức bảo vệ các giá trị văn hóa. Đặc biệt, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo và các công nghệ mới đòi hỏi năng lực sử dụng công nghệ có trách nhiệm, tôn trọng bản quyền, tính xác thực của di sản và lợi ích của cộng đồng. Những yêu cầu ấy vượt ra ngoài khả năng đáp ứng riêng lẻ của bất kỳ chủ thể nào.*
>
> *Đối với doanh nghiệp và các đơn vị sử dụng lao động, cần cung cấp tín hiệu về nhu cầu, môi trường thực hành, nguồn lực và cơ hội chuyển hóa tri thức thành giá trị."*
>
> **(PGS.TS ĐINH CÔNG TUẤN, Hiệu trưởng Trường Đại học Văn hóa Hà Nội)**

Biểu diễn nghệ thuật tại hội thảo

DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT VỀ CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH ĐẶC THÙ PHÁT TRIỂN DU LỊCH:

Chính sách phải rõ, dễ tiếp cận

● HOÀNG HƯƠNG - HÀ AN

Dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển du lịch Việt Nam được kỳ vọng tháo gỡ những điểm nghẽn kéo dài về đất đai, thuế, thị thực, hàng không, nguồn vốn và thủ tục đầu tư. Tuy nhiên, để chính sách đi vào cuộc sống, các quy định phải rõ ràng, dễ tiếp cận, có tính khả thi và giải phóng được cả nguồn lực mới lẫn những nguồn lực đang bị ách tắc.

Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh phát biểu tại Hội nghị Ảnh: TRẦN HUẤN

Cơ chế đặc thù phải thực sự tạo đột phá

Trong thời gian qua, dưới sự chỉ đạo sát sao của Chính phủ, trực tiếp là Bí thư Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà, Bộ VHTTDL đã khẩn trương vào cuộc, chủ động nghiên cứu, xây dựng các cơ chế, chính sách đặc thù phát triển du lịch, nhằm cụ thể hóa Nghị quyết số 26 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trong giai đoạn mới. Quá trình này thể hiện tinh thần tiên phong, quyết liệt và đổi mới trong tư duy hoạch định chính sách của Bộ VHTTDL, với cách tiếp cận lấy thực tiễn làm cơ sở, lấy doanh nghiệp và địa phương làm đối tượng phục vụ, lấy hiệu quả triển khai làm thước đo.

Trong đó, Nghị quyết của Quốc hội về cơ chế, chính sách đặc thù phát triển du lịch Việt Nam có ý nghĩa quan trọng trong việc thể chế hóa các chủ trương lớn, đồng thời cụ thể hóa những định hướng, tư duy mới về phát triển du lịch trong giai đoạn mới. Nghị quyết sau khi được Quốc hội thông qua sẽ tạo ra những cơ chế, chính sách cụ thể, thiết thực, góp phần tháo gỡ các điểm nghẽn, khơi thông nguồn lực xã hội và nguồn lực từ cộng đồng doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực du lịch. Qua đó, tạo động lực thúc đẩy ngành du lịch phát triển mạnh mẽ hơn trong thời gian tới.

Nhằm hoàn thiện Dự thảo Nghị Quyết, ngày 26.10, Bộ VHTTDL đã tổ chức Hội nghị tham vấn ý kiến đại diện các Bộ, ngành và cộng đồng doanh nghiệp.

Dự thảo Nghị quyết gồm 12 điều, lựa chọn sáu chính sách trọng tâm: Ưu đãi đầu tư theo nguyên tắc "càng lớn, càng lan tỏa, càng được ưu đãi"; giảm chi phí cho doanh nghiệp, gắn kết với cộng đồng; mở không gian cho mô hình kinh doanh mới; đầu tư vào con người; thị thực thông thoáng và Nhà nước dẫn dắt bằng nguồn lực công. Các chính sách được áp dụng có trọng tâm tại những trung tâm du lịch lớn, khu du lịch quốc gia, địa bàn phát triển du lịch cộng đồng và vùng khó khăn; ưu đãi gắn với điều kiện, kết quả và cơ chế giám sát. Mục tiêu là tạo cú hích thu hút đầu tư, hình thành sản phẩm và điểm đến có sức cạnh tranh quốc tế; giảm chi phí, mở rộng không gian kinh doanh và nâng cao đóng góp của du lịch vào tăng trưởng.

Phát biểu định hướng tham vấn, Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng mong muốn nhận được ý kiến góp ý thẳng thắn, cụ thể từ cộng đồng doanh nghiệp và các hiệp hội, tập trung vào 7 nhóm chính sách với 21 vấn đề tham vấn, đồng thời tiếp nhận những đề xuất khác xuất phát từ thực tiễn hoạt động.

Các ý kiến tại Hội nghị cho rằng, đối với điều kiện và ưu đãi đầu tư, Dự thảo cần làm rõ cách xác định quy mô của tổ hợp được triển khai qua nhiều pháp nhân; xem xét tiêu chí lao động trong bối cảnh ứng dụng công nghệ, đồng thời mở rộng chính sách cho những dự án hiện hữu cần cải tạo, nâng cấp. Các tiêu chí về vốn, diện tích, mật độ xây dựng phải sát thực tế và đủ sức thúc đẩy quyết định đầu tư.

Ở nhóm cơ sở lưu trú, mở đường bay và liên kết tiêu thụ sản phẩm, các đại biểu đề nghị có khung hỗ trợ thống nhất, thay vì giao hoàn toàn cho từng địa phương. Việc mở đường bay mới cần gắn với xúc tiến thị trường, chia sẻ chi phí ban đầu và hiệu quả thu hút khách. Chính sách cũng cần thúc đẩy doanh nghiệp du lịch sử dụng sản phẩm địa phương, bảo đảm chất lượng và nguồn cung ổn định.

Với mô hình kinh doanh mới, kinh tế đêm và thử nghiệm có kiểm soát, Dự thảo phải phân biệt rõ mô hình mới với hoạt động thông thường; thủ tục rút gọn cần đi cùng điều kiện về an ninh, môi trường và trách nhiệm với cộng đồng. Chính sách nhân lực phải xác định đúng những vị trí, kỹ năng ngành Du lịch đang thiếu, tránh tạo ra sự cạnh tranh không bình đẳng giữa dự án mới và cơ sở đang hoạt động.

Đối với thị thực, yêu cầu đặt ra là nâng cao sức cạnh tranh về đối tượng, thời hạn lưu trú, số lần nhập cảnh, chi phí và mức độ thuận tiện; ưu tiên khách chi tiêu cao, lưu trú dài ngày và khách hội nghị. Việc mở rộng chính sách phải gắn với bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, duy trì lợi thế của Việt Nam là điểm đến an toàn.

Ở nhóm du lịch cộng đồng, doanh nghiệp nhỏ và liên kết điểm đến, chính sách cần gắn sinh kế với bảo tồn văn hóa, ẩm thực và nghề truyền thống; hỗ trợ chuyển đổi số, phát triển sản phẩm và kết nối thị trường. Liên kết vùng phải đi vào thực chất, tránh trùng lặp sản phẩm giữa các địa phương.

Đối với hạ tầng, xúc tiến, tín dụng và tổ chức thực hiện, các ý kiến đề nghị ưu tiên tháo gỡ điểm nghẽn về quy hoạch, quỹ đất, vốn và thủ tục đầu tư. Dự thảo đồng thời phải bảo đảm thống nhất với hệ thống pháp luật, xác định rõ phạm vi áp dụng, thẩm quyền và trách nhiệm thực hiện. Chính sách đặc thù phải tạo ra khác biệt, nhưng quan trọng hơn là phải rõ ràng, dễ tiếp cận và có thể triển khai trong thực tế.

Thước đo là nguồn lực được khơi thông

Tại Hội nghị, Uỷ viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh đánh giá cao những ý kiến tâm huyết, trách nhiệm, xuất phát từ thực tiễn của doanh nghiệp, hiệp hội, các Bộ, ngành và cơ quan của Quốc hội. Các ý kiến được tiếp cận từ nhiều góc độ nhưng cùng hướng đến mục tiêu phát triển du lịch theo tinh thần Nghị quyết số 26 của Bộ Chính trị.

Từ các ý kiến tại Hội nghị, Bộ trưởng khái quát chín nhóm vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu gồm: Chính sách ưu đãi đầu tư; thuế, tiền thuê đất và giá điện; thị thực và thu hút khách quốc tế; kết nối hàng không và phát triển thị trường; tháo gỡ vướng mắc về quy hoạch, đất đai và thủ tục đầu tư; xúc tiến du lịch và phân bổ nguồn lực ngân sách; hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, du lịch cộng đồng và liên kết vùng; chuyển đổi số, mô hình kinh doanh mới và tính khả thi; đánh giá tác động, xác định thẩm quyền và hoàn thiện kỹ thuật văn bản.

Bộ VHTTDL sẽ nghiên cứu, tiếp thu đầy đủ, đối chiếu từng ý kiến với các điều, khoản của Dự thảo; phân loại rõ những nội dung có thể đưa vào Nghị quyết, những vấn đề cần quy định trong nghị định của Chính phủ, thông tư hướng dẫn của Bộ hoặc thuộc thẩm quyền của địa phương.

Đối với những chính sách cần sự phối hợp của các Bộ, ngành để đánh giá tác động, có nội dung phải thực hiện ngay trong quá trình hoàn thiện Dự thảo. Một số tác động chỉ có thể được đánh giá đầy đủ trong quá trình triển khai, bởi đây là nghị quyết về cơ chế đặc thù, được xây dựng trong thời gian gấp. Chính sách có thể vừa được thực hiện, vừa theo dõi, đánh giá và điều chỉnh phù hợp với những vấn đề phát sinh từ thực tiễn.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết, quá trình tiếp thu sẽ đặc biệt quan tâm đến những nội dung được nhiều doanh nghiệp cùng đề xuất như mở rộng ưu đãi cho dự án hiện hữu và dự án mở rộng; tiền thuê đất, giá điện, thị thực, hàng không; tháo gỡ vướng mắc về quy hoạch, đất đai và cơ chế thực thi. Đây đều là những vấn đề tác động trực tiếp đến hoạt động đầu tư, kinh doanh và khả năng cạnh tranh của ngành Du lịch.

Dự thảo cũng phải được rà soát để Nghị quyết không chỉ tạo động lực cho những dự án sẽ được đầu tư trong tương lai, mà còn tháo gỡ nút thắt, giải phóng nguồn lực của các dự án và doanh nghiệp đang hoạt động. Chính sách phải tạo điều kiện cho những dự án lớn có khả năng dẫn dắt, tạo bước phát triển đột phá, đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái để người dân có thể tham gia và thụ hưởng.

Theo Bộ trưởng, mục tiêu cuối cùng không nằm ở số lượng cơ chế, chính sách được đưa vào Nghị quyết. Điều quan trọng là những cơ chế đó được thực hiện như thế nào, bao nhiêu nguồn lực được giải phóng và những giá trị mới được tạo ra cho đất nước ở từng khu vực, địa bàn, địa phương và trong các mối liên kết vùng.

"Thước đo cuối cùng của Nghị quyết không phải là chúng ta có được bao nhiêu cơ chế, chính sách, mà quan trọng là có bao nhiêu cơ chế, chính sách được thực hiện, bao nhiêu nguồn lực được khơi thông và những giá trị mới nào được tạo ra cho đất nước. Hiệu quả và tính khả thi của Nghị quyết mới là đích cao nhất mà chúng ta hướng tới", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh.

Bộ trưởng bày tỏ mong muốn những mối quan tâm khác nhau của doanh nghiệp, hiệp hội, các Bộ, ngành và cơ quan liên quan sẽ cùng gặp nhau ở một điểm: Tạo ra động lực mới, nguồn lực mới và giá trị mới, góp phần thúc đẩy du lịch Việt Nam phát triển đột phá, hiệu quả và bền vững trong thời kỳ mới. ■

KHÁCH SẠN KHÔNG THUỐC LÁ:

Không chỉ dừng ở biển cấm

Bài, ảnh: XUÂN TRƯỜNG - THANH MAI

Xây dựng môi trường không khói thuốc tại các cơ sở lưu trú không chỉ là yêu cầu về tuân thủ pháp luật mà còn gắn trực tiếp với chất lượng dịch vụ, sức khỏe cộng đồng và hình ảnh điểm đến. Để mô hình này đi vào thực chất, cần chuyển các quy định thành quy trình vận hành cụ thể, xác định rõ trách nhiệm và duy trì việc thực hiện thường xuyên.

Từ yêu cầu pháp lý đến chất lượng dịch vụ

Chất lượng của một cơ sở lưu trú không chỉ được quyết định bởi tiện nghi phòng nghỉ, vị trí hay thái độ phục vụ, mà còn phụ thuộc vào môi trường nghỉ ngơi an toàn, trong lành. Trong bối cảnh du khách ngày càng quan tâm đến sức khỏe và trải nghiệm, duy trì không gian không khói thuốc cần được xem là một bộ phận của chất lượng dịch vụ, đồng thời thể hiện trách nhiệm của doanh nghiệp đối với khách hàng và cộng đồng.

Đây cũng là mục tiêu của chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" do Báo *Văn Hóa* và các đơn vị liên quan tổ chức. Trong khuôn khổ chương trình, ngày 26.10, tại Hà Nội, Báo *Văn Hóa* (Bộ VHTTDL) phối hợp với Quỹ Phòng bệnh (Bộ Y tế) và các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức Hội thảo "Hướng dẫn xây dựng khách sạn không thuốc lá", tập trung vào việc đưa các quy định pháp luật vào thực tiễn quản lý, kinh doanh lưu trú.

Theo Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ, Trưởng Ban tổ chức chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá", chất lượng lưu trú không chỉ được đánh giá qua phòng nghỉ, dịch vụ, vị trí hay tiện ích, mà còn thể hiện ở không gian trong lành, môi trường an toàn và cảm giác được tôn trọng, bảo vệ của khách hàng. Vì vậy, môi trường không thuốc lá cần được xem là một phần của chất lượng dịch vụ và văn hóa phục vụ, thay vì chỉ là yêu cầu tuân thủ pháp luật.

Chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" được Báo *Văn Hóa* và các đơn vị liên quan tổ chức lần đầu vào năm 2025, hướng tới thúc đẩy xây dựng, duy trì môi trường không thuốc lá tại các cơ sở lưu trú du lịch, góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ, xây dựng môi trường du lịch văn minh, an toàn và bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Theo ông Nguyễn Anh Vũ, một khách sạn không thuốc lá có thể bắt đầu từ những quy định cụ thể, biển báo rõ ràng và quy trình vận hành chặt chẽ. Tuy nhiên, để mô hình trở thành giá trị thực chất của dịch vụ, cần hình thành ý thức chung trong đội ngũ quản lý, nhân viên và khách hàng.

Phó Vụ trưởng Vụ Pháp chế (Bộ VHTTDL) Lê Thị Thu Oanh cho rằng, hiệu quả thực thi pháp luật phụ thuộc rất lớn vào việc chuyển hóa các quy định thành hành động cụ thể trong quản lý và kinh doanh khách sạn. Người quản lý không chỉ cần nắm vững quy định mà còn phải tổ chức thực hiện phù hợp với đặc điểm của cơ sở, phổ biến nội quy cho nhân viên, thông tin rõ ràng tới khách lưu trú và duy trì kiểm tra, giám sát.

Bà Lê Thị Thu Oanh lưu ý, cần phân biệt rõ yêu cầu bắt buộc theo quy định pháp luật với các tiêu chí khuyến khích trong chương trình đánh giá, xếp hạng khách sạn. Việc hướng dẫn và triển khai mô hình phải dựa trên căn cứ pháp lý phù hợp, làm rõ trách nhiệm, phương thức thực hiện, tránh hình thức hóa hoặc biến tiêu chí khuyến khích thành nghĩa vụ pháp lý khi chưa có căn cứ tương ứng.

Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ, Trưởng Ban tổ chức chương trình Bảng xếp hạng "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" phát biểu tại Hội thảo

Quang cảnh Hội thảo

Rõ trách nhiệm, thống nhất quy trình vận hành

Một trong những yêu cầu quan trọng để duy trì môi trường không thuốc lá, là lựa chọn phương án quản lý phù hợp và tổ chức thực hiện đồng bộ trong toàn bộ cơ sở lưu trú. Theo ông Nguyễn Văn Hùng, Pháp chế viên Vụ Pháp chế (Bộ VHTTDL), khách sạn thuộc nhóm địa điểm cấm hút thuốc trong nhà, nhưng được phép bố trí nơi dành riêng cho người hút thuốc nếu đáp ứng các điều kiện theo quy định pháp luật.

Trường hợp bố trí khu vực hút thuốc riêng trong nhà, khách sạn phải đáp ứng các điều kiện theo quy định, gồm phòng riêng, hệ thống thông khí tách biệt, dụng cụ chứa tàn thuốc, biển báo và thiết bị phòng cháy, chữa cháy. Trong khi đó, lựa chọn không hút thuốc hoàn toàn trong nhà giúp cơ sở lưu trú thống nhất quy tắc quản lý, giảm những yêu cầu liên quan đến tổ chức và kiểm soát khu vực hút thuốc.

Dù lựa chọn phương án nào, khách sạn vẫn phải bảo đảm tuân thủ pháp luật. Chính sách không hút thuốc cần được thông báo từ khi khách đặt phòng, nhắc lại khi nhận phòng và thể hiện rõ tại các khu vực liên quan. Các bộ phận đặt phòng, lễ tân, phục vụ phòng, nhà hàng và an ninh cần phối hợp trong việc hướng dẫn, kiểm tra, tiếp nhận phản ánh và xử lý tình huống phát sinh.

Đối với thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng, khách sạn cần cập nhật nội quy, hướng dẫn nhân viên và thông tin tới khách lưu trú. Theo Nghị quyết số 173/2024/QH15 của Quốc hội, việc sử dụng các sản phẩm này bị cấm từ năm 2025.

Từ góc độ triển khai mô hình, bà Nguyễn Thị Mỹ Hạnh (Phòng Lưu trú Du lịch, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam), nhấn mạnh yêu cầu gắn các tiêu chí với hoạt động vận hành thường ngày. Cơ sở lưu trú cần rà soát những khu vực có nguy cơ phát sinh vi phạm, xây dựng quy chế nội bộ, phân công trách nhiệm và duy trì kiểm tra thường xuyên. Các nội dung như biển báo, thông tin đặt phòng, tập huấn nhân viên và xử lý tình huống phải được triển khai đồng bộ, thay vì giao riêng cho một bộ phận.

Việc xây dựng bộ tiêu chí "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" vì thế cần hướng đến kết quả thực tế, khuyến khích các cơ sở lưu trú duy trì môi trường không khói thuốc một cách bài bản, đồng thời tạo điều kiện chia sẻ, nhân rộng những cách làm hiệu quả.

Lợi ích không chỉ ở phạm vi khách sạn

Tác hại của thuốc lá không chỉ dừng ở người trực tiếp hút thuốc mà còn ảnh hưởng đến những người xung quanh, đặc biệt tại các không gian dịch vụ nơi nhân viên và khách lưu trú có thể tiếp xúc với khói thuốc trong thời gian dài.

Bà Nguyễn Thị Thu Hương, Phụ trách Phòng Truyền thông và Huy động nguồn lực, Quỹ Phòng bệnh (Bộ Y tế) cho biết, thuốc lá gây ra khoảng 103.000 ca tử vong mỗi năm tại Việt Nam, trong đó khoảng 18.800 ca liên quan đến hút thuốc lá thụ động. Chi phí y tế và kinh tế do thuốc lá gây ra ước tính khoảng 108.700 tỉ đồng mỗi năm.

Theo bà Nguyễn Thị Thu Hương, không có ngưỡng phơi nhiễm khói thuốc thụ động nào được xem là an toàn. Quạt thông gió, điều hòa hay máy lọc không khí cũng không thể loại bỏ hoàn toàn các chất độc trong khói thuốc. Các chất tồn dư và mùi thuốc còn có thể bám vào rèm, thảm, chăn ga và vật dụng trong phòng.

Nguyên Vụ trưởng Vụ Pháp chế, Bộ Y tế Nguyễn Huy Quang cho rằng, việc xử phạt hành vi hút thuốc lá nơi công cộng gặp nhiều khó khăn do hành vi diễn ra nhanh, khó phát hiện. Vì vậy, cần kết hợp quy định pháp luật với truyền thông, giáo dục nhằm thay đổi nhận thức và hành vi. Đối với khách sạn, có thể áp dụng các biện pháp xử lý theo quan hệ dân sự, chẳng hạn yêu cầu bồi thường thiệt hại nếu khách hút thuốc làm ảnh hưởng đến tài sản, vật dụng trong phòng lưu trú.

Ông Nguyễn Huy Quang cũng đề xuất mở rộng mô hình tới các loại hình cơ sở lưu trú như khu nghỉ dưỡng, homestay, nhà nghỉ; đồng thời nghiên cứu đưa tiêu chí không thuốc lá vào hệ thống xếp hạng khách sạn nhằm tạo động lực thực hiện. Để làm được điều này, cần sự phối hợp của cơ quan quản lý, cơ quan báo chí, Hiệp hội Khách sạn Việt Nam, cộng đồng doanh nghiệp và khách hàng.

Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ cho biết, các ý kiến tại hội thảo sẽ được ban tổ chức và các đơn vị liên quan tiếp thu, nghiên cứu để phục vụ công tác tuyên truyền và xây dựng bộ tiêu chí "Khách sạn tiêu biểu không thuốc lá" năm 2026.

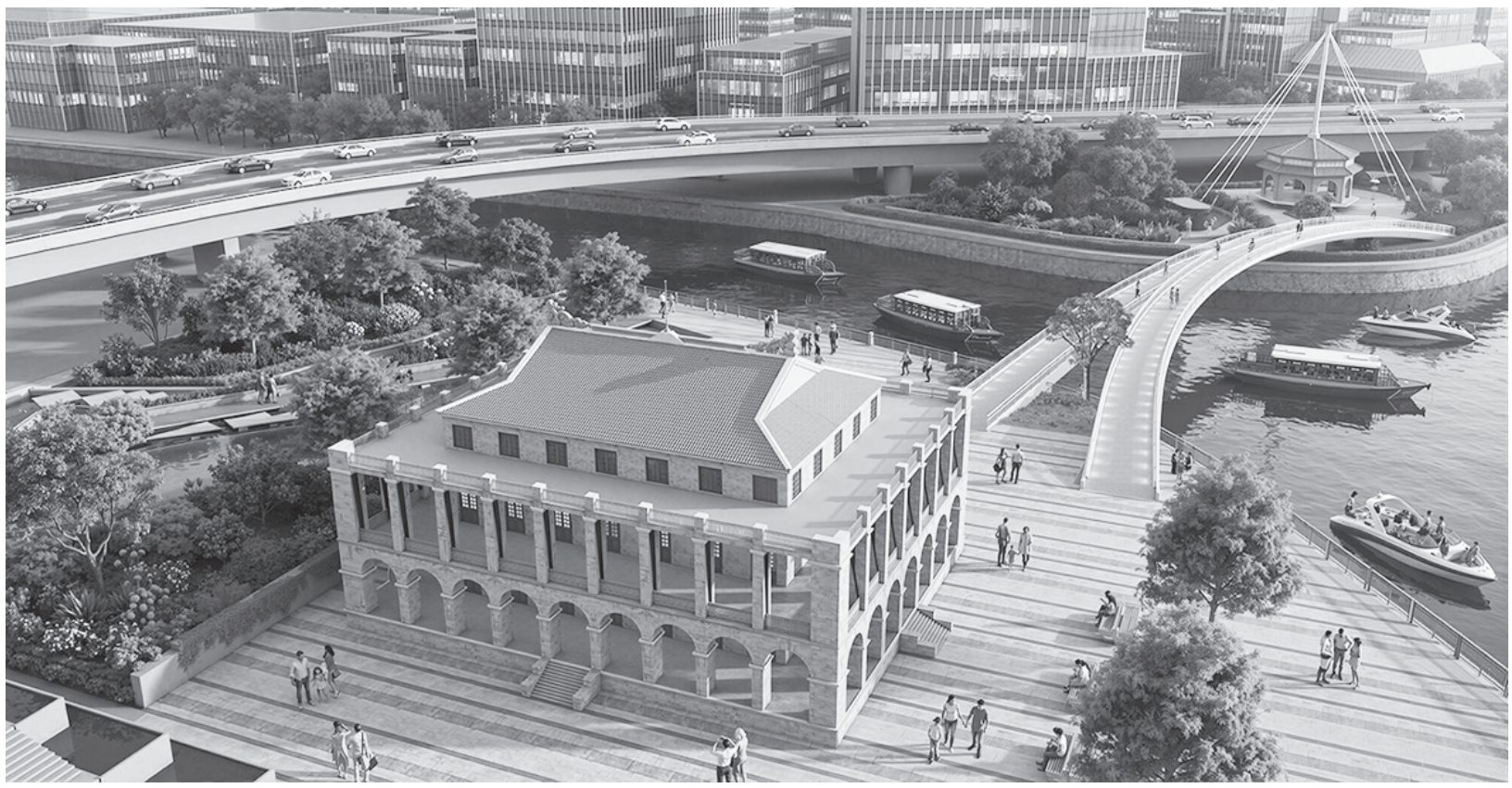
Từ việc thống nhất cách hiểu quy định, hoàn thiện quy trình quản lý đến gắn tiêu chí với thực tiễn vận hành, mục tiêu cuối cùng là nâng cao nhận thức xã hội về tác hại của thuốc lá, từng bước mở rộng môi trường không khói thuốc tại các cơ sở lưu trú và trong toàn xã hội. Đây cũng là một trong những hướng đi góp phần xây dựng hình ảnh Việt Nam là điểm đến thân thiện với môi trường, vì sức khỏe cộng đồng và phát triển bền vững. ■

TP.HCM XÂY DỰNG CƠ CHẾ HỢP TÁC CÔNG, TƯ TRONG BẢO TỒN DI SẢN:

Đặt ra những giới hạn để bảo vệ di sản văn hóa, kiến trúc

● THÙY TRANG

Sở VHTT TP.HCM đang chủ trì tham mưu xây dựng dự thảo quyết định của UBND TP.HCM về cơ chế hợp tác công - tư trong quản lý, khai thác, sử dụng di tích lịch sử, văn hóa và công trình kiến trúc có giá trị.

Phối cảnh dự án Công viên văn hóa Bến Nhà Rồng - Khánh Hội và Cây xanh công cộng Bến Bạch Đằng. Đây là công trình có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, gắn với di sản và hành trình lịch sử của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Dự thảo hướng đến huy động nguồn lực xã hội cho công tác bảo tồn, phát huy di sản, đồng thời đặt ra yêu cầu kiểm soát việc khai thác, bảo vệ tài sản công và quyền lợi cộng đồng.

Tạo cơ chế huy động nguồn lực

Theo Sở VHTT, việc xây dựng cơ chế xuất phát từ thực tiễn TP.HCM có hệ thống di tích lịch sử, văn hóa và công trình kiến trúc có giá trị đa dạng về loại hình, quy mô, chủ sở hữu và chủ thể quản lý. Nhu cầu bảo vệ, bảo quản, tu bổ, sửa chữa, vận hành, số hóa và phát huy giá trị di sản ngày càng lớn, trong khi nguồn lực ngân sách và năng lực vận hành của từng cơ quan, đơn vị còn có giới hạn.

Thời gian qua, nhiều hình thức huy động nguồn lực xã hội đã được triển khai như tài trợ, công đức, liên doanh, liên kết, thuê dịch vụ, khai thác không gian dịch vụ, tổ chức sự kiện, trưng bày, giáo dục di sản, số hóa và phát triển sản phẩm văn hóa. Tuy nhiên, ranh giới giữa tài trợ không hoàn lại với hợp tác có lợi ích đối ứng; giữa khai thác dịch vụ với sử dụng tài sản công; giữa hoạt động phát huy giá trị với hoạt động có khả năng tác động đến yếu tố gốc, giá trị kiến trúc và cảnh quan chưa được quy định đồng bộ trong một quy trình chung.

Việc chưa có cơ chế thống nhất dẫn đến khó khăn trong xác định đối tượng, điều kiện hợp tác; lập danh mục và phương án; lựa chọn đối tác; xác định giá trị tài sản, quyền khai thác; quản lý doanh thu, chi phí; phân chia lợi ích; kiểm tra, giám sát, tạm dừng, chấm dứt và bàn giao. Đồng thời, nếu không có giới hạn và cơ chế kiểm soát chặt chẽ, hoạt động hợp tác có thể làm phát sinh nguy cơ thương mại hóa không phù hợp, hạn chế quyền tiếp cận của cộng đồng, ảnh hưởng yếu tố gốc cấu thành di tích, giá trị kiến trúc, cảnh quan hoặc gây thất thoát tài sản, nguồn lực công.

Vì vậy, việc ban hành quyết định là cần thiết nhằm thể chế hóa thẩm quyền được giao, tạo hành lang pháp lý thống nhất, minh bạch để huy động nguồn lực tư nhân gắn với yêu cầu bảo vệ di tích, công trình kiến trúc có giá trị và lợi ích công cộng. Dự thảo đề cập hai nhóm cơ chế chính: Đầu tư theo phương thức đối tác công - tư (PPP) theo pháp luật về đầu tư PPP và sử dụng tài sản công vào mục đích liên doanh, liên kết theo pháp luật về quản lý, sử dụng tài sản công. Đối với đầu tư theo phương thức PPP, dự thảo quy định phạm vi dự án, loại hợp đồng, cơ quan có thẩm quyền, cơ quan ký kết hợp đồng, trình tự chuẩn bị và thẩm định dự án, lựa chọn nhà đầu tư, đàm phán, ký kết và thực hiện hợp đồng. Các nội dung này cần được đối chiếu với pháp luật hiện hành về đầu tư PPP, đầu tư, xây dựng và di sản văn hóa trước khi hoàn thiện.

> *"Việc huy động nguồn lực tư nhân có thể hỗ trợ cải thiện điều kiện vận hành, phát triển dịch vụ, số hóa tư liệu và tổ chức các hoạt động giáo dục di sản. Tuy nhiên, nếu thiếu giới hạn rõ ràng, hoạt động khai thác có thể dẫn đến thương mại hóa không phù hợp, hạn chế quyền tiếp cận của người dân hoặc tác động đến yếu tố gốc của di tích. Trong quá trình xây dựng dự thảo, kinh nghiệm của TP Huế về quản lý, sử dụng nguồn công đức và tài trợ để bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích cũng được nghiên cứu."*

Đối với việc sử dụng tài sản công để liên doanh, liên kết, dự thảo tập trung vào điều kiện, hình thức sử dụng tài sản tại đơn vị sự nghiệp công lập; thẩm quyền phê duyệt đề án; lập đề án, lựa chọn đối tác; nghĩa vụ tài chính, khấu hao tài sản cố định; quản lý chi phí, nguồn thu và xử lý tài sản khi kết thúc hợp tác. Dự thảo cũng xác định trách nhiệm của Sở VHTT, các Sở chuyên ngành, UBND cấp xã, cơ quan, đơn vị trực tiếp quản lý, chủ sở hữu, người quản lý hợp pháp và đối tác tư.

Bảo đảm lợi ích công cộng

Bên cạnh mục tiêu huy động nguồn lực, dự thảo đặt ra những nguyên tắc nhằm bảo vệ giá trị di sản và ngăn ngừa các tác động không phù hợp trong quá trình khai thác. Việc quy định cơ chế hợp tác công - tư trong quản lý, khai thác, sử dụng di tích lịch sử, văn hóa, công trình kiến trúc có giá trị tuân thủ quy định của pháp luật về di sản văn hóa, kiến trúc, đầu tư theo phương thức đối tác công - tư và các quy định pháp luật có liên quan. Không làm thay đổi kết cấu, kiến trúc, nguyên trạng của di tích lịch sử, văn hóa, công trình kiến trúc có giá trị (trừ trường hợp tu bổ, tôn tạo phục dựng). Không làm thay đổi quyền sở hữu, không chuyển giao quản lý nhà nước, không tư nhân hóa di tích, công trình hoặc tài sản công có liên quan.

Dự thảo đồng thời nêu các hành vi không được thực hiện như xâm hại yếu tố gốc, làm biến dạng kiến trúc và cảnh quan; thương mại hóa không phù hợp không gian thờ tự; cản trở quyền tiếp cận hợp pháp của cộng đồng; khai thác vượt phạm vi được chấp thuận; che giấu doanh thu, sử dụng nguồn thu sai mục đích hoặc lợi dụng hợp tác để né tránh quy định về lựa chọn đối tác và quản lý tài sản công. Những nguyên tắc này cho thấy việc hợp tác cần được xem xét đồng thời trên phương diện huy động nguồn lực, hiệu quả quản lý và yêu cầu bảo tồn. Đối với di tích lịch sử, văn hóa, công trình kiến trúc có giá trị, hoạt động khai thác phải gắn với trách nhiệm gìn giữ các giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc và cảnh quan, không làm ảnh hưởng đến lợi ích công cộng.

Việc huy động nguồn lực tư nhân có thể hỗ trợ cải thiện điều kiện vận hành, phát triển dịch vụ, số hóa tư liệu và tổ chức các hoạt động giáo dục di sản. Tuy nhiên, nếu thiếu giới hạn rõ ràng, hoạt động khai thác có thể dẫn đến thương mại hóa không phù hợp, hạn chế quyền tiếp cận của người dân hoặc tác động đến yếu tố gốc của di tích. Trong quá trình xây dựng dự thảo, kinh nghiệm của TP Huế về quản lý, sử dụng nguồn công đức và tài trợ để bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích cũng được nghiên cứu. Các nội dung phù hợp về lập danh mục, báo cáo đề xuất, hạch toán, quyết toán, kiểm tra, giám sát và trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị được xem xét vận dụng, không sao chép máy móc những cơ chế tài chính đặc thù của địa phương khác.

Hiện dự thảo đang trong quá trình lấy ý kiến và hoàn thiện hồ sơ theo quy định về xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Các vấn đề về tính tương thích với pháp luật chuyên ngành, quyền tiếp cận của cộng đồng, ranh giới giữa hoạt động dịch vụ và yêu cầu bảo vệ di sản, hiệu quả tài chính cũng như nguy cơ thất thoát tài sản công cần tiếp tục được đánh giá. Sở VHTT TP.HCM đang tổng hợp, nghiên cứu, tiếp thu và giải trình ý kiến của các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan để hoàn thiện dự thảo trước khi trình cơ quan có thẩm quyền xem xét, quyết định.

Nếu được ban hành và tổ chức thực hiện phù hợp, cơ chế hợp tác được kỳ vọng mở rộng khả năng huy động nguồn lực hợp pháp để bảo vệ, vận hành, số hóa và phát huy giá trị di tích, công trình kiến trúc có giá trị; góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ văn hóa và khả năng tiếp cận của người dân. ■

Lăng các chúa Nguyễn xuống cấp, bao giờ mới được tu bổ?

Bài, ảnh: SƠN THÙY

Lăng các chúa Nguyễn ở Huế mang giá trị lịch sử, văn hóa và kiến trúc, nhưng hiện tại nhiều di tích đang xuống cấp nghiêm trọng cần sớm được tu bổ. Đơn vị quản lý di tích đã tổ chức khảo sát và xây dựng hồ sơ hiện trạng di tích để lên kế hoạch tu bổ, phục hồi với kinh phí khoảng 60 tỉ đồng nhằm góp phần gìn giữ di sản.

Lăng các chúa Nguyễn được xây dựng tập trung ở khu vực thượng nguồn sông Hương, đoạn qua địa bàn xã Hương Thọ cũ, nay là phường Kim Long (TP Huế). Những năm qua, các di tích này được nhiều du khách quan tâm, tìm đến tham quan, tìm hiểu và dâng hương; song do phân bố ở các vị trí có các tuyến đường khá hẹp, tình trạng xuống cấp của di tích kéo dài nên không ít người dân và du khách vẫn chưa được biết đến.

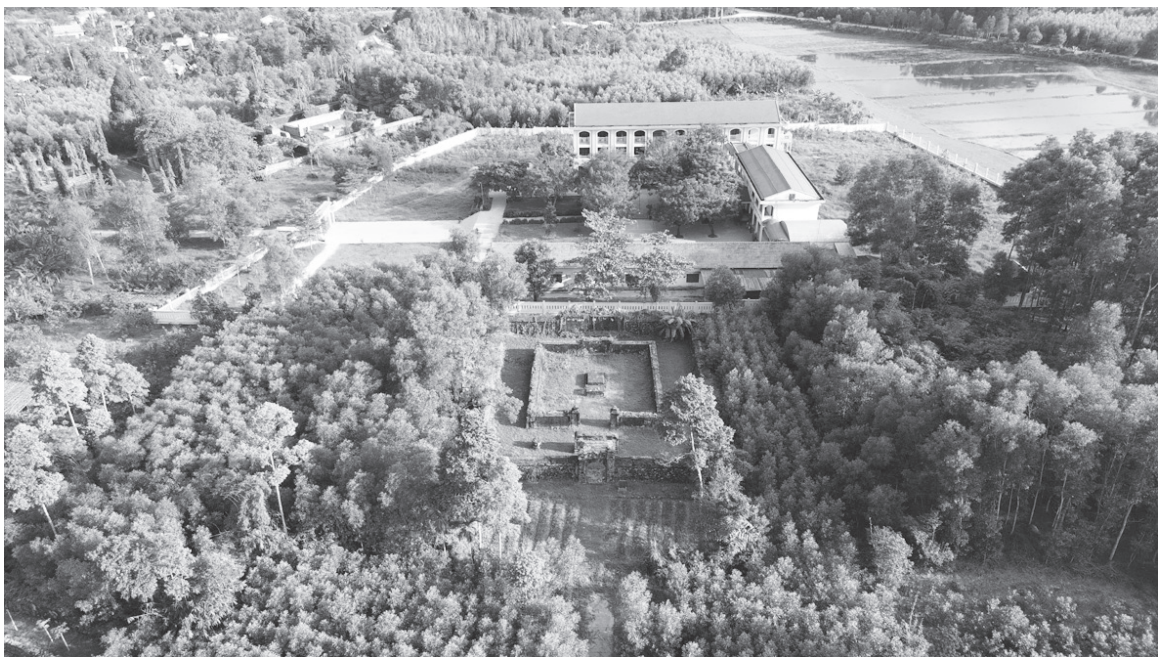
Nhiều hạng mục xuống cấp nghiêm trọng

Chúng tôi đến tham quan lăng Trường Thiệu, nơi an nghỉ của chúa Nguyễn Phúc Thuần (1754-1777) và không khỏi xót xa khi không gian, cảnh quan bị xuống cấp và hoang tàn của di tích. Lăng nằm cách bờ sông Tả Trạch (một nhánh của thượng nguồn sông Hương) khoảng 400m, nằm cạnh khuôn viên Trường THCS Hương Thọ và gần lăng Trường Cơ của chúa Tiên Nguyễn Hoàng.

Cách đây không lâu, tuyến đường bê tông rộng khoảng 2m đã được xây dựng, nâng cấp để dẫn vào lăng; đây cũng là lối đi phụ của học sinh. Theo sử liệu, chúa Nguyễn Phúc Thuần trước đó được an táng tại Gia Định, đến đầu triều Nguyễn thì di dời về vị trí hiện nay và xây dựng, đặt tên là lăng Trường Thiệu. Kiểu thức xây dựng lăng mộ chúa Nguyễn Phúc Thuần cũng tương tự như các lăng các chúa Nguyễn khác, với vòng thành ngoài chu vi khoảng 117m, cao 2,5m; vòng thành trong có chu vi hơn 64m, cao gần 1,9m. Nấm mộ có hình chữ nhật, gồm 2 tầng thấp và xây theo lối giật cấp. Vật liệu xây dựng chủ yếu là đá núi, gạch vồ, vôi vữa…

Hiện nay, các vòng thành, cổng, bình phong, hương án tại lăng Trường Thiệu đã xuống cấp nghiêm trọng. Theo ghi nhận của phóng viên, hai lớp vòng thành bị sạt trượt, nghiêng lún, xô lệch, xuất hiện nhiều "lỗ hổng", nguy cơ đổ sập. Bên trong khu lăng mộ cỏ mọc dày và cao, cây dại chằng chịt bám vào tường thành… Không chỉ lăng Trường Thiệu, nhiều di tích lăng chúa Nguyễn khác cũng đang xuống cấp. Theo TS Phan Thanh Hải, nguyên Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế, thời các chúa Nguyễn (1558-1775), đặc biệt là ở giai đoạn cuối, vấn đề quy hoạch vị trí các lăng tẩm cho các chúa và phi đã được giải quyết khá hoàn chỉnh. Khi ấy, đô thành Phú Xuân đã được xây dựng ở bờ bắc sông Hương (bên trong Kinh thành Huế hiện nay) và hướng về phía Nam; còn đàn, miếu của hoàng triều cùng lăng mộ các chúa và phi đều được bố trí ở phía Tây và Tây-Nam, vùng thượng nguồn sông Hương.

Ngoài ra, nhiều lăng mộ chúa Nguyễn đều bị tàn phá dưới thời Tây Sơn và được dựng lại đầu thời triều Nguyễn nên quy mô, cấu trúc lăng các chúa Nguyễn và phi về cơ bản tương tự như nhau. Mỗi lăng đều có hai lớp tường thành hình chữ nhật bao bọc, xây bằng đá núi, gạch vồ; có bình phong tiền và bình phong hậu và được trang trí hình rồng, long mã. Nấm mộ xây hình khối chữ nhật, hai tầng giật cấp; trước mặt có hương án xây bằng đá hoặc gạch. Đặc biệt, tại các lăng chúa Nguyễn không thấy có công trình kiến trúc gỗ.

Lăng Trường Thiệu, nơi an nghỉ của chúa Nguyễn Phúc Thuần, nằm cạnh Trường THCS Hương Thọ

Dự kiến đầu tư 60 tỉ đồng

Các chuyên gia, nhà nghiên cứu cho rằng, tuy lăng các chúa Nguyễn có quy mô nhỏ hơn, cách thức xây dựng đơn giản hơn nhiều so với lăng các vua Nguyễn sau này nhưng lăng mộ các chúa đều có vị trí rất lý tưởng và tuân thủ các quy tắc về phong thủy địa lý.

Đến nay, các công trình lăng chúa Nguyễn tại Huế đã được xếp hạng di tích; trong đó có ba di tích cấp quốc gia gồm lăng Trường Cơ (nơi an nghỉ của chúa Tiên Nguyễn Hoàng), lăng Trường Thái (chúa Nguyễn Phúc Khoát), lăng Trường Thiệu (chúa Nguyễn Phúc Thuần) và các di tích cấp tỉnh, thành phố gồm: Lăng Trường Diễn (chúa Nguyễn Phúc Nguyên), lăng Trường Diên (chúa Nguyễn Phúc Lan), lăng Trường Hưng (chúa Nguyễn Phúc Tần), lăng Trường Mậu (chúa Nguyễn Phúc Thái), lăng Trường Thanh (chúa Nguyễn Phúc Chu)... Nhiều năm qua, một số lăng đã được tu bổ, tôn tạo với quy mô lớn nhỏ khác nhau như lăng Trường Cơ, lăng Trường Thanh, lăng Trường Phong…, còn lại nhiều di tích đang trong tình trạng hư hại, xuống cấp nghiêm trọng cần sớm thực hiện tu bổ, bảo tồn.

Ông Phùng Văn Hoàng, Giám đốc Ban Quản lý dự án di tích Cố đô Huế (thuộc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế) cho biết, đơn vị đã khảo sát thực tế và lập hồ sơ đánh giá hiện trạng xuống cấp di tích các lăng mộ chúa Nguyễn. Do các lăng chúa Nguyễn vừa có di tích quốc gia vừa có di tích cấp tỉnh nên hồ sơ đã được trình các cấp thẩm định, cho ý kiến theo quy định. Hiện cơ bản các hồ sơ đã được thông qua, đơn vị đang triển khai công đoạn lập dự án "Bảo quản, tu bổ phục hồi lăng các chúa Nguyễn" để sớm triển khai. Theo dự kiến, dự án có tổng mức đầu tư khoảng 60 tỉ đồng, thực hiện tu bổ tám lăng chúa Nguyễn, lăng Cơ Thánh và lăng Hải Đông Quận vương (nằm trong khu vực kết nối với lăng Trường Cơ và lăng Trường Thiệu). Quy mô thực hiện tu bổ các hạng mục: Cổng, bình phong, hương án, phần mộ, tường thành trong và ngoài, sân khu vực mộ, sân trước lăng, hệ thống sân vườn cảnh quan và hạ tầng kỹ thuật.

Phương án kỹ thuật chủ yếu là tu bổ, phục hồi cổng, bình phong, phần mộ, tường thành và hệ thống sân nền theo nguyên gốc; xử lý hư hỏng, gia cố kết cấu, phục hồi hoa văn, họa tiết và các cấu kiện truyền thống. Chỉnh trang sân vườn, cảnh quan; bổ sung hệ thống thu thoát nước, chiếu sáng, camera an ninh và hoàn thiện hạ tầng kỹ thuật phục vụ bảo vệ, phát huy giá trị di tích. ■

Hệ thống tường thành ở lăng Trường Thiệu bị xô lệch, sụt trượt, xuống cấp nghiêm trọng

THANH ÂM VIỆT NAM. GIAI ĐIỆU CUỘC SỐNG:

Nơi những người cha hát ru

● LỆ GIANG

Ở nhiều ngôi làng biển, hát ru không phải là chuyện riêng của những người mẹ. Người cha ru con khi vợ ra chợ bán cá, người chồng cất tiếng hát giữa chuyến khơi xa. Những câu hát ru mộc mạc đã theo bao thế hệ ngư dân, mang theo tình nghĩa vợ chồng, đạo hiếu và nếp nhà được gìn giữ từ đời này sang đời khác.

Tiếng ru theo người ra biển

Nghệ nhân Ưu tú Lê Thành Lộc ở làng biển Cảnh Dương (xã Hòa Trạch, tỉnh Quảng Trị) kể chuyện đàn ông hát ru từ một việc rất thường ngày. Chồng đi biển về, vợ mang cá ra chợ bán, con nhỏ ở nhà thì cha chăm. Đứa trẻ quấy khóc, người cha bồng bế, cất tiếng dỗ dành. Câu hát cứ theo những lần ru con mà thành quen, gắn với việc hai vợ chồng cùng lo cho mái ấm.

Người ngoài đến nghe có thể thấy lạ, còn với người làng, chuyện ấy đã có từ bao đời. Đàn ông hát, phụ nữ cũng hát; ông ru cháu, cha ru con, anh ru em. Trong mái nhà làng biển, đứa trẻ lớn lên giữa những giọng ru của người thân. Mỗi người một cách bày tỏ, nhưng đều mang âm điệu quê mình.

Tiếng đệm "hò hẻ hò hè, bôồng bôồng bôông bôông" khiến lời ru Cảnh Dương dễ nhận ra. Giọng hát có độ vang, khi trầm, khi bổng, cách nhấn nhá, luyến láy mang sắc thái tiếng nói của người làng. Có những câu ca dao đã quen ở nhiều miền, qua giọng người Cảnh Dương lại nghe khác. Cái riêng còn ở cách hát, cách đưa tiếng quê vào câu chữ.

Ông Lộc kể, lời ru còn theo người đàn ông xuống thuyền. Những lúc tạm ngơi tay, nỗi nhớ vợ con trở về, họ hát cho bạn thuyền nghe, cũng là để giãi bày lòng mình. Giữa những người cùng chuyến biển, câu hát có khi nói hộ điều chẳng dễ thốt thành lời. Người này cất giọng, người kia hiểu, bởi ai cũng có một mái nhà đang đợi.

Trong lời ru có cả công việc của người ra khơi lẫn nỗi lòng người ở lại. Ông nhắc câu *"Trông ra ngoài biển lu bù/ Thấy anh câu đục câu đù em thương"*, rồi nói về sự thấu hiểu của người vợ với chồng. Những tên cá, cách đánh bắt đi vào lời hát tự nhiên như trong câu chuyện hằng ngày. Chữ "thương" nằm sau công việc nhọc nhằn, nghe mộc mạc mà da diết.

Nghệ nhân Ưu tú Lê Thành Lộc (thứ 4 từ trái sang) tham gia liên hoan các CLB dân gian năm 2025

Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia

Ngày 10.11.2023, Bộ VHTTDL ban hành Quyết định số 3427/QĐ-BVHTTDL, đưa nghệ thuật trình diễn dân gian Hát ru Cảnh Dương vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Địa bàn di sản khi lập hồ sơ là xã Cảnh Dương, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình; nay thuộc xã Hòa Trạch, tỉnh Quảng Trị.

Đến câu *"Chàng ơi đưa gói thiếp mang/ Ô dơi thiếp xách để chàng đi không"*, tình cảm lại được bày tỏ bằng cử chỉ chăm chút. Người phụ nữ nhận mang giúp gói đồ, xách hộ chiếc ô, muốn người mình thương đỡ vất vả. Chẳng nói gì lớn lao, câu hát vẫn khiến người nghe cảm được sự nâng niu dành cho nhau.

Rồi lời ru giục: *"Chàng về kẻo vợ anh trông/ Kẻo con anh khóc, đèn trông tốn dầu"*. Nhớ chồng mà còn tính cả tiền dầu thắp đèn, nghe vừa sốt ruột vừa có duyên. Trong tiếng gọi ấy có con nhỏ đang khóc, có người vợ chờ chồng về cùng lo việc nhà. Chuyện thương nhớ cứ chen với chuyện cơm áo, khiến câu hát gần với cuộc sống của chính người nghe.

Giữ lời hát, giữ tình người

Ông Lộc nói nhiều về tình nghĩa khi giảng giải những câu ru. Với ông, người hát thấy mình trong đó, bởi những điều cha ông gửi gắm vẫn gặp trong đời sống hôm nay. Làm con, làm chồng, làm cha rồi, người ta lại hiểu thêm một câu hát từng nghe thuở nhỏ. Có điều trước kia chỉ nhớ lời, đến khi trải qua mới thấm.

"Ba đồng một khúc cá buôi/ Vẫn mua cho được mà nuôi mẹ chồng" là câu ông dẫn khi nói về đạo hiếu. Tình cảm của nàng dâu dành cho mẹ chồng được đặt vào một việc cụ thể: Mua khúc cá ngon về chăm mẹ. Người già được phụng dưỡng, con cháu cũng có dịp hiểu cách người lớn đối đãi với nhau. Bài học nằm ngay trong bữa ăn, trong việc chăm lo hằng ngày ấy.

Lời ru cũng có những lúc không êm thuận. Ông Lộc nhắc đến câu trách chồng, chuyện vợ chồng chắp nối, cả những giận hờn được người xưa gửi vào lời hát. Có chuyện khó nói, họ mượn câu ru để giãi bày, trách móc mà bớt lời nặng nề, ồn ào. Nghe những câu ấy cần hiểu hoàn cảnh mới nhận ra sau lời trách còn có mong mỏi được cảm thông, được đối xử có tình.

Chính ông cũng đến với hát ru từ những điều gần gũi trong gia đình. Thuở nhỏ nghe mẹ ru, nghe bố kể những câu chuyện quanh lời hát, ông dần yêu văn hóa dân gian rồi mong được trở thành nghệ nhân. Những tiếng quê, chuyện cũ cứ ngấm vào trí nhớ. Sau này, được Nghệ nhân Ưu tú Phạm Ngọc Thức chỉ dạy, ông có thêm cơ hội học hỏi, hiểu sâu hơn vốn dân ca của làng.

> *"Hát ru là nỗi lòng của tình yêu, nó là sợi dây phi vật thể níu kéo tấm chân tình để cuộc sống có thêm trách nhiệm và tốt đẹp hơn.*
>
> **(Nghệ nhân Ưu tú LÊ THÀNH LỘC)**

Đảm nhận vai trò Chủ nhiệm CLB dân ca Cảnh Dương, ông Lộc tiếp tục sưu tầm, biểu diễn và truyền dạy. Điều ông muốn trao lại còn là ý nghĩa của từng câu hát. Người học phải hiểu người xưa đang thương ai, nhắn điều gì, vì sao lại chọn hình ảnh ấy. Một tiếng địa phương hay một công việc nghề biển nếu không được giảng giải, người trẻ dễ thuộc lời mà chưa hiểu hết.

Công việc ấy cần sự kiên nhẫn. Kể cho con cháu nghe chuyện ông bà từng đi biển, đi chợ, lo bữa cơm gia đình cũng là cách đưa các em đến gần câu hát. Khi hiểu vì sao người vợ nhắc chồng về sớm, vì sao nàng dâu dành khúc cá cho mẹ, người nghe có thể nhận ra câu chuyện của nhà mình. Lời ru bớt xa cách, người học cũng có tình cảm để gửi vào giọng hát.

Câu chuyện với ông Lộc cuối cùng vẫn trở về mái nhà, nơi ông đã nghe mẹ ru và bố kể chuyện từ thuở bé. Những buổi truyền dạy giúp người trẻ biết hát, hiểu lời; còn trong mỗi gia đình, tiếng ru vẫn được giữ gìn qua những lần ông ru cháu, cha ru con. Từ mái nhà ra biển cả, rồi từ những chuyến khơi xa trở về, lời ru cứ theo người làng Cảnh Dương qua bao thế hệ. Một đứa trẻ hôm nay có thể chưa hiểu hết câu hát của cha, nhưng giọng quê ấy sẽ ở lại trong ký ức, để mai này, giữa một chuyến đi xa, em chợt nhớ nhà và muốn hát. ■

Xứ Lạng rộn ràng sắc màu văn hóa, nghệ thuật

Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết toàn dân tộc tỉnh Lạng Sơn năm 2026 dự kiến khai mạc lúc 20h ngày 21.11 tại Trung tâm Không gian văn hóa đường Hùng Vương, phường Lương Văn Tri, với nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật đặc sắc, tôn vinh bản sắc truyền thống các dân tộc Xứ Lạng.

Điểm nhấn của sự kiện là Liên hoan đàn tính, hát then và trình diễn trang phục dân tộc; Liên hoan múa sư tử dân tộc Tày, Nùng cùng chương trình biểu diễn, giới thiệu di sản văn hóa Xứ Lạng nhân Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11). Đặc biệt, sáng 24.11, màn đồng diễn múa Chầu quy mô lớn dự kiến quy tụ đông đảo nghệ nhân, diễn viên, học sinh, cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang và người dân tham gia.

Thông qua các hoạt động biểu diễn, trình diễn di sản, sự kiện góp phần gìn giữ, quảng bá những nét văn hóa đặc trưng của Lạng Sơn, khơi dậy niềm tự hào về truyền thống dân tộc và thắt chặt tình đoàn kết cộng đồng.

NINH VŨ

Huyền thoại cello Mischa Maisky biểu diễn tại Hà Nội

Tối 2.11, tại Nhà hát Hồ Gươm (Hà Nội), chuỗi hòa nhạc quốc tế *Cello Fundamento* trở lại với chương trình thứ 13, quy tụ những nghệ sĩ danh tiếng của âm nhạc cổ điển thế giới. Điểm nhấn của đêm diễn là sự xuất hiện của nghệ sĩ cello huyền thoại Mischa Maisky, cùng nghệ sĩ piano Lily Maisky, nghệ sĩ violin người Pháp Nicolas Dautricourt và TS. Đinh Hoài Xuân, nghệ sĩ cello, người sáng lập chuỗi hòa nhạc *Cello Fundamento*.

Trên nền tảng âm nhạc thính phòng, chương trình đưa khán giả đến với những tác phẩm giàu chất trữ tình của Franz Schubert, Robert Schumann, Johannes Brahms và Felix Mendelssohn. Những màn hòa tấu giữa violin, cello và piano hứa hẹn mang đến sự kết hợp tinh tế giữa các nhạc cụ, trước khi khép lại bằng bản *Sonata for Cello and Piano* của Dmitri Shostakovich.

Sự góp mặt của Mischa Maisky cùng các nghệ sĩ quốc tế được kỳ vọng mang đến cho công chúng Thủ đô một đêm nhạc thính phòng giàu cảm xúc, góp phần đưa nghệ thuật hàn lâm đến gần hơn với khán giả Việt Nam.

HOÀNG MY

Truyền hình thực tế kể chuyện điểm đến

● ĐÌNH TOÁN

Từ *Quán nhà Haha* đến *2 ngày 1 đêm*, những chương trình truyền hình thực tế đang đưa khán giả đến gần hơn với văn hóa, ẩm thực và đời sống của người dân ở nhiều vùng miền. Những trải nghiệm được kể qua màn ảnh nhỏ góp phần quảng bá vẻ đẹp của các điểm đến, đồng thời khơi gợi mong muốn được tận mắt khám phá những vùng đất ấy.

Những hành trình trải nghiệm trong chương trình "2 ngày 1 đêm" góp phần giới thiệu vẻ đẹp các điểm đến du lịch Việt Nam

Qua mỗi mùa phát sóng, các chương trình truyền hình thực tế ngày càng chú trọng đổi mới nội dung và hình thức thể hiện, đưa hoạt động trải nghiệm trở thành điểm nhấn. Những chuyến đi của nghệ sĩ, từ sinh hoạt cùng bà con đến tham gia công việc thường ngày, giúp khán giả hiểu thêm về nếp sống, phong tục và những nét riêng của từng địa phương. Cách tiếp cận này cũng mở ra hướng quảng bá du lịch gần gũi, gắn sức hấp dẫn của vùng đất với những câu chuyện đời sống.

Kết nối khán giả với điểm đến

Là phiên bản tiếp nối của *Gia đình Haha,* chương trình từng tạo được tiếng vang trên sóng truyền hình năm 2025, *Quán nhà Haha* có sự thay đổi về format nhằm làm rõ hơn vai trò của người tham gia. Ở mỗi chặng, các nghệ sĩ đến những địa phương có tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng, cùng người dân vận hành quán ăn, homestay hoặc farmstay, giới thiệu đặc sản và sản phẩm địa phương tới du khách. Thông qua chương trình, khán giả cũng có cơ hội tìm hiểu về ẩm thực, tour du lịch và những hoạt động trải nghiệm tại nơi đoàn đi qua.

Các nghệ sĩ trực tiếp tham gia công việc thường ngày của bà con, từ gieo trồng, chăn nuôi, đánh bắt thủy hải sản, sơ chế nguyên liệu đến chế biến món ăn và phục vụ thực khách. Chính quá trình cùng làm, cùng trải nghiệm ấy mang đến cho chương trình những câu chuyện về văn hóa địa phương, được kể từ đời sống thường ngày.

Ẩm thực là một trong những nội dung trọng tâm của *Quán nhà Haha*. Thay vì chỉ học cách chế biến món ăn, các nghệ sĩ còn tham gia tạo ra nguyên liệu, tìm hiểu cách khai thác, sử dụng sản vật và đưa chúng vào bữa ăn hằng ngày. Qua đó, mỗi món ăn được giới thiệu cùng những câu chuyện về vùng đất, tập quán sinh hoạt và công việc của người dân địa phương.

Dù thay đổi tên gọi và hình thức so với mùa đầu tiên, tinh thần gắn bó vẫn được các nghệ sĩ duy trì. Ca sĩ Jun Phạm, thành viên của *Quán nhà Haha* cho biết, điều các nghệ sĩ mong muốn là được đóng góp phần công sức nhỏ bé vào phát triển du lịch. "Jun hy vọng sau mỗi tập phát sóng, khán giả có thể thấy được vẻ đẹp của những nơi dàn cast đã đi qua, với đồ ăn ngon và những con người rất tuyệt vời", Jun Phạm chia sẻ.

Cùng với *Quán nhà Haha, 2 ngày 1 đêm* cũng là chương trình truyền hình thực tế tạo được dấu ấn trong việc giới thiệu các điểm đến du lịch. Điểm mới của mùa 5 nằm ở cách ê kíp xây dựng hành trình, khi sáu nghệ sĩ cùng vận hành "Công ty du lịch 2 ngày 1 đêm". Mỗi người đảm nhận một vai trò, cùng tổ chức các chuyến đi và xử lý những tình huống phát sinh trong quá trình trải nghiệm.

Với cách tổ chức này, hoạt động du lịch được đặt ở vị trí trung tâm, xuyên suốt nội dung. Mỗi địa phương mở ra một hành trình riêng, gắn với cảnh quan, con người và những câu chuyện đặc trưng của vùng đất. Khán giả vì thế có cảm giác đang đồng hành cùng các nghệ sĩ trong chuyến khám phá, thay vì chỉ theo dõi những thử thách của một gameshow. Trải nghiệm thực tế cũng giúp hình ảnh điểm đến hiện lên cụ thể hơn, từ đường ăn nếp ở đến cách người dân đón tiếp khách phương xa.

Từ màn ảnh nhỏ đến trải nghiệm thực tế

Điểm đáng chú ý trong sự thay đổi format của các chương trình truyền hình thực tế về văn hóa, du lịch là cách quảng bá điểm đến đang chuyển dần từ giới thiệu cảnh quan sang những trải nghiệm có khả năng khơi gợi nhu cầu khám phá. Nếu trước đây, cảnh đẹp và các hoạt động vui chơi thường là chất liệu chính thu hút người xem thì ở những chương trình mới, mỗi địa phương được giới thiệu như một không gian văn hóa. Điều này phù hợp với xu hướng du khách ngày càng quan tâm đến trải nghiệm bản địa khi lựa chọn điểm đến.

Khi các yếu tố văn hóa được đưa vào câu chuyện có diễn biến, cảm xúc và sự tương tác, thông tin về điểm đến cũng trở nên gần gũi, dễ ghi nhớ hơn. Khán giả có thể hiểu thêm về một nghề truyền thống khi thấy nghệ sĩ trực tiếp tham gia công việc, biết đến món ăn địa phương qua quá trình tìm nguyên liệu, chế biến và thưởng thức cùng người dân. Những trải nghiệm như vậy góp phần tạo nên sức hấp dẫn riêng cho chương trình, đồng thời giúp việc quảng bá văn hóa, du lịch diễn ra tự nhiên hơn.

Từ góc độ truyền thông, đưa nội dung quảng bá văn hóa, du lịch vào các chương trình giải trí còn giúp địa phương tiếp cận những nhóm công chúng rộng hơn. Thay vì chủ động tìm kiếm thông tin về một địa danh, khán giả có thể biết đến vùng đất mới qua chương trình mình yêu thích, rồi tiếp tục tìm hiểu về ẩm thực, sản phẩm và các hoạt động trải nghiệm tại đó. Sự quan tâm ban đầu trên màn ảnh có thể trở thành động lực để họ lên kế hoạch cho chuyến đi ngoài đời thực.

Đáng chú ý, sức lan tỏa của nghệ sĩ cùng khả năng chia sẻ nội dung trên các nền tảng số còn kéo dài hiệu quả quảng bá sau mỗi tập phát sóng. Những hình ảnh, câu chuyện tiếp tục được khán giả chia sẻ, trao đổi, giúp địa phương có thêm cơ hội được biết đến. Đây cũng là lợi thế của truyền hình thực tế trong bối cảnh công chúng tiếp nhận thông tin qua nhiều nền tảng khác nhau.

Để tạo được sức hút ấy, cách kết hợp giữa yếu tố giải trí và nội dung văn hóa, du lịch đóng vai trò quan trọng. Các thử thách, hoạt động trải nghiệm và sự tương tác với người dân cần được tổ chức phù hợp với đặc điểm từng địa phương, giúp câu chuyện có diễn biến và mỗi điểm đến để lại dấu ấn riêng. Khi nghệ sĩ trực tiếp tham gia vào đời sống bản địa, những nét đẹp về cảnh quan, món ăn, sản vật và con người được truyền tải qua các hoạt động cụ thể, hạn chế cảm giác quảng bá một chiều.

Tuy nhiên, hiệu quả quảng bá văn hóa, du lịch của truyền hình thực tế cần được nhìn nhận rộng hơn những con số về lượt xem hay mức độ lan tỏa trên mạng xã hội. Điều đáng quan tâm là sau mỗi chương trình, khán giả có thực sự muốn tìm hiểu, đến tham quan, trải nghiệm và sử dụng các sản phẩm, dịch vụ tại địa phương hay không. Với những vùng đất phát triển du lịch cộng đồng, sự quan tâm của du khách còn có thể mang đến cơ hội tiêu thụ sản vật, gìn giữ nghề truyền thống và tạo thêm sinh kế cho người dân.

Bởi vậy, việc đầu tư nội dung, lựa chọn câu chuyện và cách thể hiện phù hợp có ý nghĩa quan trọng đối với sức sống lâu dài của các chương trình. Khi trải nghiệm văn hóa được khai thác có chiều sâu, tôn trọng những nét riêng của địa phương và đời sống người dân, truyền hình thực tế có thể góp phần đưa hình ảnh du lịch Việt Nam đến gần hơn với công chúng. Từ những chuyến đi được theo dõi qua màn ảnh nhỏ, khán giả có thêm lý do để tìm đến các vùng đất, tự mình khám phá những điều từng khiến họ yêu thích và tò mò. ■

Dinh Độc Lập qua triển lãm *Từ bản vẽ đến biểu tượng*

Ngày 28.10, tại Di tích quốc gia đặc biệt Dinh Độc Lập (TP.HCM), Hội trường Thống Nhất khai mạc triển lãm *Từ bản vẽ đến biểu tượng*, giới thiệu hành trình hình thành công trình qua bản vẽ thiết kế, hình ảnh, tư liệu kiến trúc và không gian hiện hữu. Hướng tới Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11) và Ngày Văn hóa Việt Nam lần đầu tiên (24.11.2026), triển lãm giúp công chúng tìm hiểu giá trị kiến trúc, nghệ thuật và lịch sử của Dinh Độc Lập.

Những tư liệu chọn lọc tái hiện quá trình kiến trúc sư Ngô Viết Thụ cùng các cộng sự xây dựng ý tưởng, từ bố cục tổng thể, hình khối, tổ chức không gian đến nội thất và chi tiết trang trí. Qua đó, người xem nhận ra sự kết hợp giữa kiến trúc hiện đại với các giá trị văn hóa truyền thống phương Đông. Điểm nhấn của triển lãm là cách tiếp cận "đồng hiện", đặt bản vẽ thiết kế trong mối liên hệ trực tiếp với công trình thực tế. Người xem có thể đối chiếu ý tưởng trên giấy với từng không gian đang hiện hữu, hiểu rõ hơn những lựa chọn sáng tạo làm nên diện mạo Dinh Độc Lập.

Gắn với sự kiện ngày 30.4.1975, Dinh Độc Lập còn là chứng tích lịch sử, biểu tượng của hòa bình và thống nhất đất nước. Từ góc nhìn kiến trúc, triển lãm góp phần làm nổi bật giá trị đặc biệt của di tích, đồng thời khơi gợi ý thức gìn giữ, nghiên cứu và phát huy di sản trong đời sống hôm nay.

THÙY TRANG

CỒNG CHIÊNG TÂY NGUYÊN:

Giữ bản sắc trong mùa hội lớn

● PHAN HIẾU - NGỌC HÒA

Đưa cồng chiêng đến với đông đảo công chúng nhưng không làm thay đổi thang âm, cách diễn tấu và những nghi lễ truyền thống. Đó là nguyên tắc được Gia Lai đặt ra khi tổ chức Festival *Cồng chiêng - Tuần lễ Hoa Dã quỳ - Núi lửa Chư Đang Ya năm 2026*, nơi nghệ nhân và cộng đồng giữ vai trò quyết định trong việc thực hành, giới thiệu di sản.

Đừng để sân khấu làm biến dạng di sản

Cồng chiêng từ bao đời nay đã gắn bó với đời sống của đồng bào các dân tộc Tây Nguyên. Tiếng chiêng vang lên trong những nghi lễ quan trọng của cộng đồng, trong niềm vui được mùa, mừng nhà rông mới hay những cuộc sum họp của buôn làng. Mỗi bài chiêng, cách diễn tấu đều mang dấu ấn văn hóa riêng, được các thế hệ nghệ nhân gìn giữ, trao truyền.

Khi cồng chiêng bước vào không gian lễ hội phục vụ đông đảo công chúng và du khách, việc bảo tồn những giá trị ấy càng cần được chú trọng. Ánh sáng sân khấu, âm thanh hiện đại hay các tiết mục dàn dựng có thể tạo sức hấp dẫn, nhưng nếu quá chú trọng hình thức biểu diễn, di sản dễ bị tách khỏi môi trường văn hóa vốn có. Đó cũng là vấn đề được tỉnh Gia Lai đặc biệt quan tâm khi tổ chức Festival *Cồng chiêng - Tuần lễ Hoa Dã quỳ - Núi lửa Chư Đang Ya* năm 2026.

Bà Nguyễn Thị Thanh Lịch, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai cho biết, để tránh tình trạng "sân khấu hóa" làm biến đổi bản chất di sản, BTC xác định cộng đồng phải giữ vai trò chủ thể, nghệ nhân trực tiếp thực hành và tiếng nói của họ được tôn trọng trong quá trình xây dựng nội dung chương trình. Theo định hướng này, các đội cồng chiêng tham gia Festival được lựa chọn từ những cộng đồng đang duy trì hoạt động thực hành di sản. Những nghệ nhân am hiểu bài chiêng, cách diễn tấu và các hình thức sinh hoạt văn hóa truyền thống được ưu tiên, nhằm bảo đảm mỗi phần trình diễn mang đúng đặc trưng của dân tộc, địa phương mình.

Thay vì chỉ đưa các đoàn nghệ nhân lên sân khấu, Festival dành không gian tại Quảng trường Đại Đoàn Kết, phường Pleiku để giới thiệu những nét sinh hoạt quen thuộc của làng, buôn. Cách tổ chức này giúp công chúng hiểu thêm đời sống văn hóa gắn với tiếng chiêng. Bởi muốn hiểu một bài chiêng, nhiều khi phải hiểu cả hoàn cảnh nó được cất lên, những người cùng hòa nhịp và phong tục mà cộng đồng đang gìn giữ.

Festival Cồng chiêng - Tuần lễ Hoa Dã quỳ - Núi lửa Chư Đang Ya năm 2026 tại Gia Lai kiên định hướng đi tôn trọng yếu tố gốc của âm nhạc cồng chiêng và vai trò chủ thể của nghệ nhân, cộng đồng

Vẻ đẹp núi lửa Chư Đang Ya mùa hoa dã quỳ

Điểm nhấn đáng chú ý là hoạt động phục dựng lễ Mừng nhà rông mới của người Jrai tại làng Ia Gri, xã Biển Hồ. Theo yêu cầu của BTC, nghi lễ phải bảo đảm các yếu tố truyền thống về văn hóa, nghi thức, tập tục của người Jrai, đồng thời phát huy vai trò của nghệ nhân, già làng và người dân địa phương.

Việc phục dựng ngay tại làng Ia Gri tạo điều kiện để cộng đồng trực tiếp tham gia vào hoạt động văn hóa. Đây cũng là dịp để thế hệ trẻ tìm hiểu những nghi thức, phong tục gắn với nhà rông, công trình có vị trí quan trọng trong đời sống cộng đồng các dân tộc Tây Nguyên.

Đối với chương trình "Đêm hội cồng chiêng", BTC yêu cầu thiết kế sân khấu, hệ thống âm thanh, ánh sáng phải phục vụ việc thể hiện những giá trị nguyên bản của âm nhạc cồng chiêng. Theo bà Nguyễn Thị Thanh Lịch, việc kết hợp các phương tiện kỹ thuật hiện đại không được làm thay đổi cấu trúc, thang âm, cách diễn tấu và tinh thần của âm nhạc cồng chiêng truyền thống. Công nghệ có thể hỗ trợ quảng bá, giúp công chúng tiếp cận di sản thuận lợi hơn, nhưng không được làm sai lệch những giá trị mà các thế hệ nghệ nhân đã gìn giữ.

Nghệ nhân là những "sứ giả văn hóa"

Diễn ra từ ngày 30.10 đến 8.11, Festival dự kiến quy tụ 1.487 nghệ nhân. Trong đó, 1.207 nghệ nhân thuộc 29 đội cồng chiêng và các nhóm thợ thủ công của Gia Lai; 280 nghệ nhân đến từ 10 tỉnh, thành phố trong cả nước. Sự hội tụ của các đoàn nghệ nhân mang đến cơ hội giao lưu, giới thiệu những nét đặc sắc trong văn hóa cồng chiêng của các cộng đồng. Tuy nhiên, theo định hướng của tỉnh Gia Lai, sức hấp dẫn của Festival được xác định từ chất lượng nghệ thuật, tính nguyên bản của di sản và những trải nghiệm thực tế dành cho du khách, thay vì chạy theo quy mô hay hình thức trình diễn.

Theo phương án tổ chức, các xã, phường lựa chọn, thành lập đoàn nghệ nhân trên cơ sở kế thừa lực lượng đã có kinh nghiệm tham gia những hoạt động văn hóa trước đây. Trung tâm Văn hóa, Thông tin và Thể thao hoặc Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công tại địa phương được giao phối hợp rà soát, huy động và tổ chức lực lượng tham gia.

Đáng chú ý, việc tuyển chọn không đơn thuần dựa trên kỹ năng biểu diễn. BTC còn coi trọng uy tín của nghệ nhân trong cộng đồng, sự am hiểu phong tục, khả năng thực hành và trao truyền những giá trị văn hóa truyền thống.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai nhấn mạnh, quá trình lựa chọn phải phát huy vai trò của các làng, cộng đồng và những người am hiểu văn hóa bản địa. Qua đó, các đoàn nghệ nhân tham gia Festival thực sự đại diện cho cộng đồng mình, mang đến lễ hội những giá trị văn hóa đang được gìn giữ trong đời sống. Đây cũng là cơ sở để nghệ nhân trở thành những "sứ giả văn hóa", trực tiếp giới thiệu bản sắc của dân tộc mình với bạn bè, du khách trong nước và quốc tế.

Bên cạnh các chương trình cồng chiêng, Festival còn kết nối hoạt động trình diễn với trải nghiệm ẩm thực, nghề thủ công truyền thống, cảnh quan thiên nhiên và đời sống bản địa. Sự kết hợp ấy mở thêm cơ hội quảng bá văn hóa, phát triển du lịch, đồng thời tạo điều kiện để người dân tham gia và hưởng lợi từ các hoạt động bảo tồn di sản.

Với những nghệ nhân đã dành nhiều năm gắn bó cùng tiếng chiêng, Festival cũng là dịp gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm và giới thiệu những bài chiêng của cộng đồng mình. Sự hiện diện của các đội cồng chiêng nữ, cồng chiêng nhí và những nghệ nhân trẻ góp phần khích lệ việc thực hành, trao truyền di sản giữa các thế hệ.

Sau những ngày hội, điều đáng quan tâm vẫn là tiếng chiêng có tiếp tục vang lên trong sinh hoạt của các làng, buôn, những người trẻ có được học và thực hành cồng chiêng, các nghệ nhân có điều kiện tiếp tục truyền dạy hay không. Bởi sức sống của Không gian văn hóa cồng chiêng Tây Nguyên nằm ở chính cộng đồng đang gìn giữ di sản ấy. Festival sẽ càng có ý nghĩa hơn khi mỗi cuộc trình diễn góp thêm cơ hội để tiếng chiêng được tiếp nối trong đời sống, giữ nguyên bản sắc của mình giữa nhịp sống hôm nay. ■

Cải lương hội ngộ trong *Vầng trăng cổ nhạc*

Chương trình *Vầng trăng cổ nhạc* lần thứ 266 với chủ đề *Mãi một vầng trăng* vừa diễn ra tại Nhà hát Truyền hình TP.HCM, quy tụ nhiều thế hệ nghệ sĩ trong cuộc hội ngộ giàu cảm xúc, tri ân những người đã gắn bó, cống hiến cho nghệ thuật cải lương.

Điểm nhấn của chương trình là màn tái ngộ của NSND Minh Vương và NSND Lệ Thủy qua bài ca *Bánh bông lan* của tác giả Loan Thảo, tiết mục từng gắn với số đầu tiên của *Vầng trăng cổ nhạc*. Hai nghệ sĩ còn chia sẻ những kỷ niệm trong hành trình làm nghề và tình cảm dành cho khán giả. NSND Lệ Thủy cũng kết hợp cùng NSND Trọng Hữu thể hiện trích đoạn *Hàn Mặc Tử* của tác giả Thể Hà Vân - NSND Viễn Châu.

Chương trình còn có sự góp mặt của NSND Trọng Phúc, NSND Hữu Quốc, NSƯT Kim Tử Long, NSƯT Thanh Thanh Hiền, NSƯT Phượng Hằng, NSƯT Vũ Luân, nghệ sĩ Châu Thanh, Chí Tâm... Cùng đứng trên sân khấu với các nghệ sĩ tên tuổi là những gương mặt trưởng thành từ cuộc thi *Chuông vàng vọng cổ 2026* như Huỳnh Thoa, Hoàng Khiêm, Mỹ Duyên và Trí Khang.

Bên cạnh các tiết mục biểu diễn, những cuộc giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm nghề đã góp phần kết nối các thế hệ nghệ sĩ, khích lệ lớp trẻ tiếp tục rèn luyện, gìn giữ những giá trị đặc sắc của sân khấu cải lương. Chương trình đang phát sóng trên HTV9, FM 99,9 MHz và các nền tảng số của HTV.

ANH HUY

BẠO LỰC GIA ĐÌNH:

Khoảng tối sau những con số

● VĨNH QUÝ

Số vụ bạo lực gia đình được ghi nhận tại Quảng Trị giảm rõ rệt qua các năm, nhưng phía sau tín hiệu đáng mừng ấy vẫn còn những trường hợp chưa được khai báo. Làm sao để người bị hại dám lên tiếng và được bảo vệ kịp thời đang là bài toán đặt ra ngay từ cơ sở.

Giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm xây dựng gia đình hạnh phúc tại chương trình hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống bạo lực gia đình ở Quảng Trị

Những con số chưa kể hết sự thật

Bạo lực gia đình có thể được phát hiện qua đơn trình báo, thông tin từ hàng xóm hoặc sự can thiệp của chính quyền. Nhưng cũng có những người phải chịu đựng bạo lực mà câu chuyện của họ chưa từng xuất hiện trong báo cáo nào. Người trong cuộc sợ hãi, người thân ngại can dự, còn chính quyền chỉ biết đến khi sự việc đã nghiêm trọng.

Theo Sở VHTTDL Quảng Trị, số vụ bạo lực gia đình được ghi nhận trên địa bàn đã giảm đáng kể so với những năm trước. Đây là tín hiệu tích cực trong công tác phòng, chống bạo lực gia đình, song chưa đủ để khẳng định mọi tổn thương đều đã được nhận diện.

Ông Lê Đại Thắng, Trưởng phòng Quản lý văn hóa, Sở VHTTDL Quảng Trị cho biết, khó khăn lớn nhất là người bị bạo lực không khai báo. Khi không có thông tin, cơ quan chức năng khó phát hiện, hỗ trợ và can thiệp kịp thời. Bởi vậy, cần nhìn nhận cả khả năng phát hiện vụ việc và mức độ sẵn sàng tìm kiếm giúp đỡ của người dân.

Bạo lực gia đình không chỉ để lại vết thương hiện hữu trên cơ thể. Những lời xúc phạm, đe dọa, sự kiểm soát tiền bạc hay việc cô lập một thành viên khỏi các mối quan hệ cũng có thể khiến họ tổn thương dai dẳng. Có người không nhận ra mình đang bị bạo lực; có người hiểu rõ nhưng im lặng vì thương con cái, sợ gia đình tan vỡ hoặc không biết sẽ sống ra sao nếu rời đi.

Luật Phòng, chống bạo lực gia đình năm 2022 đã quy định những hành vi bị nghiêm cấm cùng các biện pháp bảo vệ, hỗ trợ người bị bạo lực. Tuy nhiên, từ chỗ biết mình có quyền được bảo vệ đến lúc đủ tin tưởng để nhờ giúp đỡ vẫn một khoảng cách không nhỏ.

Nỗi đau giấu kín

Câu chuyện của bà P.T.X. ở xã Phú Trạch, tỉnh Quảng Trị từng được báo chí phản ánh khiến nhiều người xót xa. Suốt hơn 30 năm chung sống, bà phải chịu cảnh bạo hành từ người chồng hay ghen tuông, nghiện rượu. Những trận đòn, sự kiểm soát đi lại, thậm chí ngăn cấm bà về giỗ cha mẹ đã khiến cuộc sống của người phụ nữ luôn trong cảnh sợ hãi. Sau một vụ hành hung đặc biệt nghiêm trọng, người chồng bị kết án 4 năm tù. Đằng sau bản án ấy là hơn ba thập kỷ chịu đựng mà chỉ người trong cuộc mới thấu hết.

Trường hợp của bà X. cho thấy bạo lực có thể âm thầm kéo dài ngay trong mái ấm gia đình. Hàng xóm ngại can thiệp vì sợ mang tiếng xen vào chuyện riêng, người thân muốn giữ hòa khí, còn nạn nhân lo bị trả đũa hoặc mất chỗ dựa kinh tế. Có người cam chịu vì con cái, có người sợ điều tiếng, cũng có người không biết tìm sự giúp đỡ ở đâu. Khi những lời miệt thị, đe dọa, kiểm soát tiền bạc hay cấm đoán các mối quan hệ bị xem là chuyện thường ngày, bạo lực càng có cơ hội tái diễn. Đến lúc sự việc được phát hiện, tổn thương có khi đã quá lớn.

Ở vùng miền núi, biên giới Quảng Trị, những khó khăn ấy còn gắn với điều kiện kinh tế, khoảng cách địa lý và khả năng tiếp cận thông tin. Người bị bạo lực có thể muốn tìm sự giúp đỡ nhưng không biết tìm đến đâu, hoặc ngại chia sẻ hoàn cảnh với người khác. Ghi nhận tại một số xã miền núi cho thấy, Hội Phụ nữ đã chú trọng tuyên truyền phòng, chống bạo lực gia đình gắn với bình đẳng giới, đồng thời đề xuất nâng cao kỹ năng nhận diện, tiếp nhận và hỗ trợ người bị hại cho cán bộ trực tiếp tham gia.

Từ thực tế đó, các mô hình "Địa chỉ tin cậy" được xây dựng nhằm hỗ trợ người có nguy cơ bị bạo lực, nhất là phụ nữ và trẻ em. Đây là nơi người dân có thể tìm đến để được tư vấn ban đầu, tạm lánh và kết nối với cơ quan chức năng. Tuy nhiên, điều quan trọng còn nằm ở khả năng phát hiện sớm những dấu hiệu bất thường. Một địa chỉ hỗ trợ dù được tổ chức tốt cũng khó phát huy tác dụng nếu người cần giúp đỡ không biết đến hoặc không đủ tin tưởng để tìm đến.

Cán bộ Hội Phụ nữ, trưởng thôn, người có uy tín thường hiểu hoàn cảnh từng gia đình, có điều kiện nhận biết những mâu thuẫn kéo dài và nguy cơ xảy ra bạo lực. Song, việc can thiệp đòi hỏi kiến thức, kỹ năng và sự thận trọng. Không phải trường hợp nào cũng có thể giải quyết bằng hòa giải, nhất là khi đã xuất hiện hành vi đe dọa, gây thương tích. Có người rút lại phản ánh vì áp lực gia đình, nhưng nguy cơ bị bạo lực vẫn còn nếu thiếu sự theo dõi, bảo vệ.

Bởi vậy, sự phối hợp giữa chính quyền, công an, Hội Phụ nữ và các tổ chức liên quan cần bắt đầu từ việc nắm chắc tình hình tại từng địa bàn dân cư. Phát hiện sớm, can thiệp đúng cách và bảo đảm an toàn cho người bị hại mới có thể ngăn những câu chuyện đau lòng tiếp tục diễn ra sau cánh cửa gia đình.

Để lời kêu cứu được hồi đáp

Phòng, chống bạo lực gia đình không thể dừng ở các buổi tuyên truyền hay lời vận động trình báo. Điều người bị hại cần nhất là sự bảo vệ có thật khi họ quyết định lên tiếng. Nạn nhân có thể được tư vấn, nhưng vẫn phải quay về nơi thiếu an toàn nếu không có chỗ ở, thu nhập hoặc người trông con. Vì thế, hiệu quả của các mô hình cộng đồng phải được nhìn từ người được giúp đỡ.

Khi có người tìm đến, ai tiếp nhận thông tin, ai bố trí chỗ tạm lánh, ai kết nối chăm sóc y tế và trợ giúp pháp lý? Những câu hỏi ấy phải có lời giải sớm, thay vì chờ đến khi xảy ra vụ việc nghiêm trọng mới tìm cách xoay xở.

Theo ông Lê Đại Thắng, sau sắp xếp đơn vị hành chính, Quảng Trị rà soát mạng lưới hỗ trợ tại cơ sở, xác định người phụ trách và cơ chế phối hợp. Ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, truyền thông cần phù hợp ngôn ngữ, phong tục để người dân hiểu quyền của mình và biết tìm sự hỗ trợ ở đâu. Công tác thống kê cũng cần được các ngành phối hợp chặt chẽ hơn.

Đối chiếu thông tin phải đi đôi với giữ gìn quyền riêng tư của người bị hại. Bên cạnh số vụ được ghi nhận, cần xem có bao nhiêu trường hợp được phát hiện sớm, được hỗ trợ an toàn và tránh bị bạo lực tái diễn. Những kết quả ấy mới giúp đánh giá sát hơn hiệu quả can thiệp tại cơ sở.

Một gia đình không có đơn trình báo chưa chắc đã bình yên. Khi người bị hại còn e dè, cộng đồng cần biết nhận ra dấu hiệu bất thường, chia sẻ đúng cách và giúp họ tiếp cận nơi bảo vệ an toàn. Ông Lê Đại Thắng nhấn mạnh, "chỉ khi người bị hại đủ niềm tin để tìm kiếm sự giúp đỡ, những vụ việc phía sau sự im lặng mới có cơ hội được phát hiện, ngăn chặn kịp thời". ■

Chuyển gần 110ha đất công nghiệp làm nhà ở xã hội

UBND TP.HCM vừa ban hành kế hoạch chuyển đổi gần 110ha đất thuộc Khu công nghiệp Lê Minh Xuân mở rộng để phát triển nhà ở xã hội, góp phần đáp ứng nhu cầu an cư của công nhân, người lao động và các gia đình có thu nhập thấp.

Theo kế hoạch, khu đất rộng 109,91ha tại xã Bình Lợi sẽ được rà soát, điều chỉnh chức năng từ đất sản xuất công nghiệp, kho tàng sang đất ở trong Quy hoạch tổng thể thành phố. Việc điều chỉnh dự kiến hoàn thành trước ngày 31.10.2026. Sau khi quy hoạch tổng thể được phê duyệt, thành phố sẽ lập quy hoạch phân khu tỷ lệ 1/2.000, hoàn thành trước ngày 22.11. Đồng thời, các cơ quan liên quan xử lý thủ tục chấm dứt hoạt động dự án cũ, hoàn tất các nghĩa vụ tài chính trong tháng 11.

Thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư dự án nhà ở xã hội dự kiến hoàn thành trước ngày 15.12. Các bước tiếp theo gồm điều chỉnh quy hoạch chi tiết tỷ lệ 1/500, chuyển mục đích sử dụng đất, thẩm định và cấp phép xây dựng hạ tầng kỹ thuật, dự kiến hoàn tất vào đầu năm 2027.

Giai đoạn 2026-2030, TP.HCM đặt mục tiêu phát triển 181.257 căn nhà ở xã hội, trong đó khoảng 50.000 căn dành cho thuê. *Thành phố cũng nghiên cứu các cơ chế ưu đãi về tín dụng, đất đai và thủ tục đầu tư nhằm mở rộng nguồn cung nhà ở phù hợp với khả năng chi trả của người dân.*

H.HẠNH

"Sổ tay điện tử" - bước đột phá trong tổ chức Đại hội Thể thao toàn quốc 2026

Bài, ảnh: BẢO ANH

TP.HCM sẽ triển khai ứng dụng "Sổ tay điện tử" phục vụ Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026, hướng đến quản trị dữ liệu tập trung, nâng cao hiệu quả điều hành và tạo thuận lợi cho các đoàn vận động viên, huấn luyện viên cùng người dân. *Văn Hóa* có cuộc trao đổi với ông Nguyễn Nam Nhân, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, về giải pháp chuyển đổi số này.

● **PV:** *Thưa ông, "Sổ tay điện tử" có vai trò như thế nào trong công tác tổ chức Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X?*

- Ông Nguyễn Nam Nhân: Chúng tôi xác định số hóa không chỉ dừng lại ở các thủ tục hành chính hay cập nhật lịch thi đấu, mà phải đồng hành với hoạt động chuyên môn. Công nghệ số, phân tích dữ liệu và khoa học vận động cần được ứng dụng để hỗ trợ công tác huấn luyện, phục hồi thể lực cho vận động viên thành tích cao.

Ở góc độ xã hội, "Sổ tay điện tử" là cầu nối đưa Đại hội đến gần hơn với công chúng. Khi thông tin được cập nhật và tra cứu thuận tiện trên điện thoại thông minh, người dân có thể chủ động theo dõi các môn thi đấu, đến sân cổ vũ và hòa mình vào không khí thể thao. Qua đó, sự kiện góp phần thúc đẩy phong trào thể dục thể thao lan tỏa rộng rãi trong cộng đồng.

● *Những tiện ích nổi bật của ứng dụng này là gì, thưa ông?*

- "Sổ tay điện tử" được xây dựng như một cẩm nang số đa năng, tích hợp trên ứng dụng di động và nền tảng trực tuyến. Người dùng có thể tra cứu địa điểm, thời gian thi đấu của từng môn cũng như tiếp cận nhanh các thông báo mới nhất từ Ban tổ chức.

Đối với công tác điều hành, Ban tổ chức và lực lượng trọng tài có thể theo dõi tiến độ, cập nhật kết quả và công bố bảng tổng sắp huy chương kịp thời. Huấn luyện viên, vận động viên chủ động kiểm tra lịch tập luyện, lịch thi đấu và thể thức chuyên môn, giảm sự phụ thuộc vào văn bản giấy.

Trong khi đó, người dân và khán giả có thể tìm kiếm thông tin về địa điểm thi đấu, lựa chọn lộ trình di chuyển phù hợp và sắp xếp thời gian đến sân cổ vũ. Để bảo đảm hiệu quả, ứng dụng đang được vận hành thử nghiệm, đánh giá và điều chỉnh ngay từ môn thi đấu đầu tiên của Đại hội tại TP.HCM là muay, trước khi triển khai rộng rãi ở các môn còn lại.

Ông Nguyễn Nam Nhân, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM

● *TP.HCM đặt ra định hướng gì đối với công tác chuyển đổi số tại Đại hội lần này?*

- Bám sát các chủ trương của Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, ngành Thể thao TP.HCM xác định chuyển đổi số phải mang lại hiệu quả thực chất, tránh hình thức.

Chúng tôi không hướng đến việc phát triển quá nhiều ứng dụng riêng lẻ, gây phân tán nguồn lực và dữ liệu. Mục tiêu là đồng bộ thông tin, quy tụ trên một nền tảng tập trung để các đơn vị, lực lượng tham gia và người dân dễ dàng tiếp cận, khai thác.

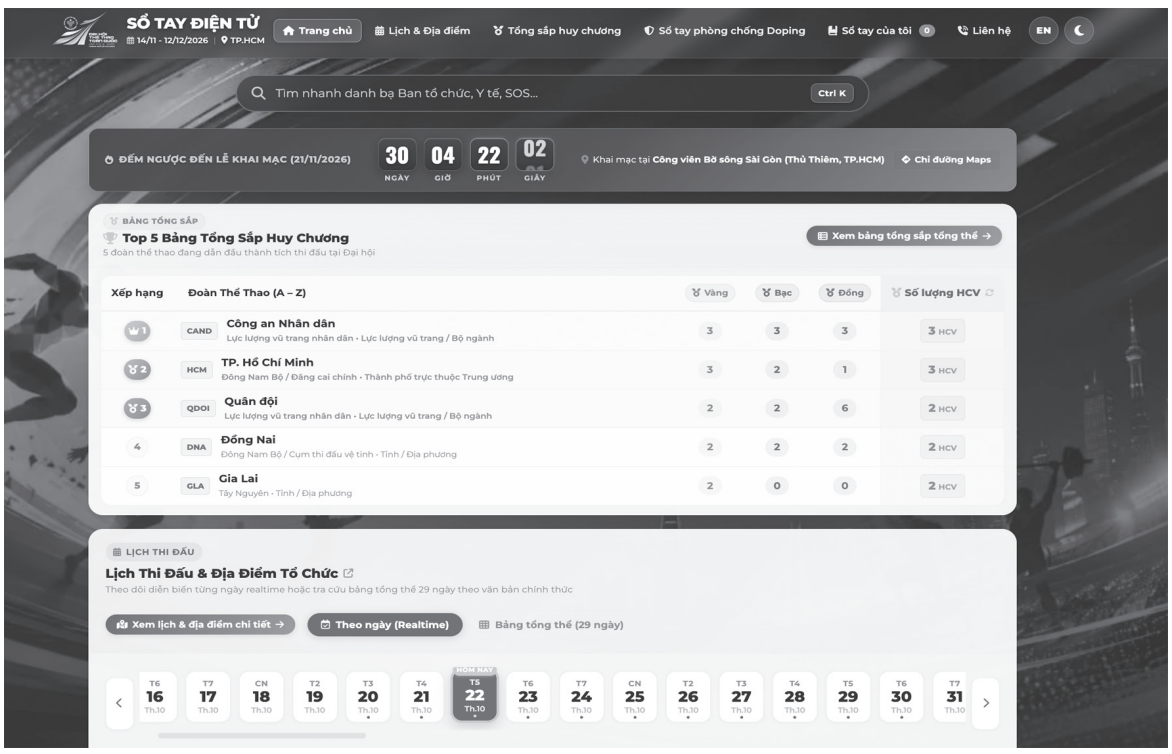
Với quy mô lớn của Đại hội, công tác tổ chức đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa TP.HCM, Cục Thể dục Thể thao Việt Nam và các tỉnh, thành liên quan. Nếu vẫn chủ yếu quản lý, trao đổi thông tin bằng hồ sơ giấy, quá trình cập nhật có thể chậm trễ, thiếu đồng nhất. Do vậy, nền tảng số sẽ góp phần cải thiện khả năng kết nối, chia sẻ thông tin và nâng cao hiệu quả điều hành.

● *Việc triển khai "Sổ tay điện tử" sẽ tạo tiền đề như thế nào cho công tác tổ chức các sự kiện thể thao trong tương lai?*

- Quá trình vận hành tại Đại hội lần này là cơ hội để ngành Thể thao thành phố đánh giá thực tế hạ tầng công nghệ, quy trình quản lý và thói quen tương tác số của các lực lượng tham gia. Từ đó, chúng tôi có thể nhận diện những hạn chế, điều chỉnh cách thức triển khai và hoàn thiện giải pháp.

Đây không chỉ là công cụ phục vụ một kỳ Đại hội, mà còn là bước thử nghiệm quan trọng để từng bước chuẩn hóa mô hình tổ chức thể thao trên nền tảng số. Những kinh nghiệm thu được sẽ là cơ sở để TP.HCM tiếp tục nâng cao năng lực quản trị, hướng đến tổ chức các sự kiện thể thao quốc gia và quốc tế chuyên nghiệp, hiện đại, hiệu quả hơn trong thời gian tới.

● *Xin cảm ơn ông!*

Trang chủ của "Sổ tay điện tử" phục vụ Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026

"Ngay tại trang chủ "Sổ tay điện tử" (https://sotay-daihoithethaotoanquoc-2026.pages.dev), bảng đếm ngược đến Lễ khai mạc Đại hội ngày 21.11 tại công viên Bờ sông Sài Gòn (TP.HCM) được đặt ở vị trí nổi bật. Đi kèm là đường dẫn Google Maps, giúp người dùng xác định vị trí, lựa chọn lộ trình di chuyển đến địa điểm tổ chức.

Đáng chú ý, chuyên mục bảng tổng sắp huy chương được thiết kế để cập nhật thành tích của 36 đoàn thể thao tham dự Đại hội. Người dùng có thể tra cứu theo tên đoàn, theo nhóm địa phương hoặc theo thứ hạng. Khi kết quả thi đấu được cập nhật, hệ thống sẽ hỗ trợ theo dõi số HCV, HCB, HCĐ và vị trí của từng đoàn, giúp việc tổng hợp, so sánh thành tích thuận tiện hơn".

"Tượng đài" bóng chuyền nữ khẳng định vị thế

Sau 5 năm vắng bóng trên đỉnh cao, Binh chủng Thông tin - Binh đoàn 19 đã trở lại ngôi vô địch Giải bóng chuyền nữ VĐQG 2026. Chiến thắng 3-1 trước Hà Nội Tasco Auto trong trận chung kết không chỉ mang về danh hiệu thứ 13 trong lịch sử mà còn khẳng định bản lĩnh của "tượng đài" lớn nhất bóng chuyền nữ Việt Nam.

Hành trình đăng quang của thầy trò HLV Phạm Văn Long không hoàn toàn bằng phẳng. Khởi đầu giai đoạn 1 với chỉ 3 chiến thắng, đội bóng áo lính chưa tạo được sự bứt phá như kỳ vọng và phải đối mặt với nhiều thách thức trong cuộc đua vô địch. Tuy nhiên, khi bước vào giai đoạn quyết định, Binh chủng Thông tin dần lấy lại sự ổn định, phát huy chiều sâu đội hình và thể hiện bản lĩnh ở những thời điểm then chốt.

Một trong những yếu tố góp phần tạo nên thành công là phong độ ấn tượng của chuyền hai Lâm Oanh. Sau giai đoạn đầu năm chưa đạt kỳ vọng, cô tìm lại sự tự tin ở giai đoạn 2, giúp hệ thống tấn công vận hành nhịp nhàng và linh hoạt hơn. Không chỉ phân phối bóng hợp lý để các mũi công phát huy khả năng, Lâm Oanh còn cho thấy tinh thần thi đấu bền bỉ trong những tình huống khó. Khả năng xử lý bóng ở tư thế bất lợi giúp cô duy trì nhịp độ tấn công, tạo điều kiện để đồng đội phát huy sức mạnh.

Bên cạnh đó, sự trở lại của đối chuyền Hoàng Thị Kiều Trinh cũng mang ý nghĩa quan trọng. Việc thiếu vắng mũi tấn công chủ lực này ở giai đoạn 1 khiến đội bóng áo lính gặp khó trong khâu ghi điểm và tìm kiếm phương án thay thế. Khi Kiều Trinh trở lại, khả năng tấn công đa dạng cùng những pha dứt điểm mạnh mẽ giúp đội hình có thêm lựa chọn đáng tin cậy.

Sự bổ sung của chủ công ngoại binh Temi Thomas-Ailara (Mỹ) cũng góp phần tăng cường sức mạnh cho đội bóng. Khi các vị trí chủ chốt dần đạt phong độ tốt, Binh chủng Thông tin trở nên cân bằng và nguy hiểm hơn trong cả tấn công lẫn tổ chức lối chơi.

Chức vô địch năm 2026 là kết quả của quá trình điều chỉnh và nỗ lực trở lại đúng thời điểm. Với 13 lần đăng quang, Binh chủng Thông tin tiếp tục giữ kỷ lục vô địch quốc gia ở giải bóng chuyền nữ Việt Nam. Sau 5 năm chờ đợi, chiếc cúp trở lại với đội bóng áo lính. Danh hiệu này không chỉ nối dài truyền thống mà còn cho thấy giá trị của bản lĩnh, chiều sâu lực lượng và khả năng vượt qua khó khăn để chinh phục đỉnh cao.

VĨNH HY

VÒNG 5 V.LEAGUE 2026/27:

Bất ngờ nối tiếp

● **KHẢI HƯNG**

Từ màn vươn lên đầy bất ngờ của Sông Lam Nghệ An (SLNA) đến những cú sảy chân của Công an Hà Nội (CAHN), Ninh Bình và Hà Nội FC, vòng 5 LPBank V.League 1-2026/27 đã làm thay đổi đáng kể cục diện bảng xếp hạng. Khoảng cách sít sao giữa các đội báo hiệu cuộc đua ở cả hai đầu sẽ còn nhiều biến động.

LPBank V.League 1-2026/27 tiếp tục chứng kiến phong độ ấn tượng của các đội bóng khu vực Bắc Trung bộ

Ngôi đầu liên tục đổi chủ

Sau 5 vòng đấu, LPBank V.League 1-2026/27 chưa hình thành một trật tự ổn định. Ngôi đầu liên tục đổi chủ, các ứng viên được đầu tư mạnh không còn duy trì được ưu thế tuyệt đối, trong khi những đội bóng không được đánh giá cao trước mùa giải lại vươn lên bằng phong độ và tính tổ chức. Kết thúc vòng 5, SLNA dẫn đầu với 11 điểm sau ba trận thắng, hai trận hòa. Ngay phía sau là nhóm 5 đội cùng có 10 điểm gồm Thép Xanh Nam Định, Ninh Bình, CAHN, Hồng Lĩnh Hà Tĩnh và Công an TP.HCM. Vị trí giữa các đội được phân định bằng chỉ số phụ.

Điểm nhấn lớn nhất của vòng đấu là chiến thắng 2-0 của SLNA trước Hoàng Anh Gia Lai trên sân Pleiku. Ba điểm tại Pleiku đưa SLNA lên ngôi đầu với thành tích bất bại. Đây là kết quả ít người dự đoán trước mùa giải, khi đội bóng của HLV Văn Sỹ Sơn không sở hữu lực lượng được đánh giá cao như nhiều đối thủ cạnh tranh. Thành công bước đầu của đội bóng xứ Nghệ đến từ lối chơi có tổ chức, khả năng chuyển đổi trạng thái nhanh và tinh thần thi đấu quyết liệt.

Việc SLNA vươn lên không chỉ xuất phát từ phong độ ấn tượng của đội bóng xứ Nghệ. Vòng 5 còn chứng kiến hàng loạt ứng viên trong cuộc đua vô địch đánh rơi điểm số. Trên sân Hàng Đẫy, CAHN tiếp đón Thanh Hóa với mục tiêu tìm lại chiến thắng sau thất bại trước Hà Nội FC. Tuy nhiên, đội chủ nhà vượt lên trong hiệp một nhờ bàn thắng của Nguyễn Đình Bắc, nhưng Nguyễn Văn Tùng gỡ hòa 1-1 cho đội khách sau giờ nghỉ. Trận hòa khiến CAHN có 10 điểm sau 5 vòng. Sau ba chiến thắng liên tiếp đầu mùa, đội bóng của HLV Alexandre Polking chỉ giành được một điểm qua hai trận gần nhất, qua đó đánh mất vị trí dẫn đầu.

Bất ngờ còn lớn hơn xuất hiện trên sân Ninh Bình. Đội chủ nhà kiểm soát thế trận và tạo ra sức ép đáng kể trước Công an TP.HCM, nhưng không thể chuyển hóa cơ hội thành bàn thắng. Đến phút bù giờ, Jason Cummings ghi bàn duy nhất, giúp đội khách thắng 1-0. Thất bại khiến Ninh Bình từ vị trí dẫn đầu rơi xuống thứ ba, trong khi Công an TP.HCM gia nhập nhóm 5 đội cùng có 10 điểm.

Trong lúc các đội dẫn đầu cũ mất điểm, Thép Xanh Nam Định và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh tận dụng tốt cơ hội để cải thiện vị trí. Thép Xanh Nam Định thắng Thành phố Đồng Nai 4-0, qua đó giành chiến thắng sân khách thứ hai liên tiếp. Với 10 điểm và hiệu số +7, đội bóng của HLV Vũ Hồng Việt đứng thứ hai sau vòng 5. Hồng Lĩnh Hà Tĩnh cũng duy trì vị trí trong nhóm cạnh tranh bằng chiến thắng 2-1 trước Hải Phòng. Đội bóng của HLV Phan Như Thuật hiện có 10 điểm, ngang với 4 câu lạc bộ xếp trên và chỉ kém ngôi đầu 1 điểm. Sự hiện diện đồng thời của SLNA và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh trong nhóm đầu tạo nên dấu ấn đáng chú ý của bóng đá Bắc Trung Bộ. Hai đội không sở hữu lực lượng được định giá cao nhất giải, nhưng đang bù đắp bằng khả năng tổ chức, tinh thần tập thể và cách tiếp cận thực tế.

Nửa dưới diễn biến khó lường

Nếu nửa trên bảng xếp hạng trở nên chật chội, nửa dưới cũng xuất hiện những diễn biến khó lường. Thể Công - Viettel tiếp tục gây thất vọng khi hòa tân binh Bắc Ninh 2-2 ngay tại Hàng Đẫy. Đội chủ nhà tưởng như đã nắm chắc chiến thắng sau khi dẫn 2-1 ở phút bù giờ, nhưng vẫn để đối thủ gỡ hòa rất muộn. Đáng chú ý, Bắc Ninh kết thúc trận đấu trong tình trạng mất tới ba người vì thẻ đỏ. Sau 5 vòng, Thể Công - Viettel chỉ có 4 điểm và đứng thứ 12; Bắc Ninh có 5 điểm, xếp ngay phía trên.

Kết quả ấy phản ánh những vấn đề mà Thể Công - Viettel đang đối diện. Đầu tư nhân sự không tự động mang lại thành công nếu đội bóng thiếu sự ổn định về chiến thuật, khả năng kiểm soát thời điểm quyết định và sự gắn kết giữa các tuyến. Hà Nội FC cũng chưa thể bứt khỏi giai đoạn khó khăn. Chuyến làm khách trước SHB Đà Nẵng khép lại bằng thất bại 0-1 trong trận đấu mà đội khách nhận hai thẻ đỏ. Chiến thắng giúp đội bóng sông Hàn có 6 điểm và vươn lên thứ 9, đứng ngay trên chính Hà Nội FC nhờ chỉ số phụ. Với SHB Đà Nẵng, 6 điểm sau 5 trận là nguồn động viên quan trọng trong cuộc đua đường dài.

Ở cuối bảng, Hoàng Anh Gia Lai và Thành phố Đồng Nai đang bị nhóm phía trên bỏ lại. Hoàng Anh Gia Lai có 3 điểm sau 5 trận, với 1 chiến thắng và 4 thất bại. Việc ưu tiên lực lượng trẻ giúp đội bóng phố Núi duy trì định hướng đào tạo, nhưng sự thiếu kinh nghiệm đang bộc lộ trong những trận đấu cần bản lĩnh và khả năng kiểm soát thời điểm. Thành phố Đồng Nai đứng cuối với 1 điểm, chưa giành được chiến thắng và có hiệu số -10.

Mùa giải còn dài, nhưng việc sớm bị kéo giãn khoảng cách có thể tạo sức ép lớn. Với hai đội cuối bảng, nhiệm vụ cấp thiết không chỉ là điều chỉnh chuyên môn mà còn phải giữ được tinh thần, bởi mỗi vòng đấu không có điểm đều khiến cuộc đua trụ hạng trở nên khó khăn hơn.

Sau vòng 5, khoảng cách từ đội dẫn đầu đến đội đứng thứ sáu chỉ là 1 điểm. SLNA có 11 điểm, trong khi 5 đội tiếp theo cùng sở hữu 10 điểm. Sự sít sao ấy mang lại tính hấp dẫn, nhưng cũng khiến các đội chịu sức ép lớn. Một chiến thắng có thể đưa câu lạc bộ tiến sát ngôi đầu, nhưng một thất bại có thể khiến đội bóng rơi nhiều bậc.

Khi khoảng cách chuyên môn được thu hẹp, yếu tố thể lực, chiều sâu đội hình và khả năng tận dụng cơ hội sẽ có ảnh hưởng ngày càng lớn. Lịch thi đấu với mật độ cao cũng hạn chế khả năng tính toán đường dài của các huấn luyện viên. Việc bảo đảm thể trạng và tránh chấn thương trở thành yêu cầu quan trọng không kém chiến thuật.

V.League 2026/27 mới đi qua chặng đầu. Tuy nhiên, với một bảng xếp hạng "dồn toa", ngôi đầu liên tục đổi chủ và những bất ngờ xuất hiện ở hầu hết các sân đấu, giải đấu đã tạo ra đủ dữ kiện để người hâm mộ chờ đợi một mùa bóng khó đoán đến những vòng cuối cùng. ■

U15 Việt Nam giành vé đi tiếp tại FIFA U15 World Cup & Festival

U15 Việt Nam khép lại vòng đấu phân hạng đầu tiên tại FIFA U15 World Cup & Festival 2026 bằng chiến thắng 2-1 trước U15 Guyana, qua đó giành quyền góp mặt ở nhóm Tier 3 trong giai đoạn tiếp theo của giải đấu.

Bước vào trận đấu cuối cùng của vòng phân hạng đầu tiên, thầy trò HLV Hoàng Anh Tuấn nhập cuộc chủ động và nhanh chóng tạo ra lợi thế. Ngay phút thứ 4, Khắc Hiếu tận dụng cơ hội để mở tỷ số cho đội bóng áo đỏ. Chỉ 3 phút sau, Phước An thực hiện cú đánh gót đẹp mắt, nhân đôi cách biệt cho U15 Việt Nam. Bị dẫn trước hai bàn từ rất sớm, U15 Guyana nỗ lực đẩy cao đội hình tìm kiếm cơ hội. Đại diện Nam Mỹ có bàn rút ngắn tỷ số xuống còn 1-2 ở phút 15, sau khi Jadan thực hiện thành công quả phạt đền. Trong khoảng thời gian còn lại, U15 Việt Nam phải đối mặt với sức ép từ đối thủ. Dù vậy, các cầu thủ trẻ vẫn nỗ lực bảo vệ thành quả, duy trì lợi thế mong manh để hướng đến chiến thắng chung cuộc.

Kết quả này giúp U15 Việt Nam có thêm một trận đấu đáng khích lệ tại sân chơi quốc tế. Trước đó, đội bóng của HLV Hoàng Anh Tuấn để thua U15 Bosnia & Herzegovina với tỷ số 3-6, nhưng nhanh chóng trở lại bằng hai chiến thắng trước U15 Brunei (6-0) và U15 Mauritius (4-1). Ở lượt trận thứ tư, U15 Việt Nam thua U15 Iran 3-4 trong một trận đấu mà các cầu thủ đã thể hiện tinh thần chiến đấu đáng ghi nhận.

Với những kết quả tích cực ở các lượt trận tiếp theo, U15 Việt Nam hoàn thành giai đoạn đầu và hướng tới thử thách mới tại nhóm Tier 3. Đây là cơ hội để các cầu thủ trẻ tiếp tục tích lũy kinh nghiệm, nâng cao bản lĩnh thi đấu và cạnh tranh thứ hạng tại giải đấu do FIFA tổ chức.

FIFA U15 World Cup & Festival 2026 diễn ra tại Azerbaijan, áp dụng thể thức bóng đá 8 người. Khác với World Cup truyền thống, giải đấu được tổ chức theo mô hình phân hạng, tạo điều kiện để các đội tuyển tiếp tục thi đấu sau giai đoạn đầu, qua đó giúp cầu thủ trẻ có thêm cơ hội cọ xát với những đối thủ quốc tế.

K.TUẤN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Việt Nam tham gia Ngày hội Gia đình ASEAN 2026

Đại sứ quán Việt Nam tại Ấn Độ vừa tham gia Ngày hội Gia đình ASEAN 2026 do Đại sứ quán Philippines tại New Delhi tổ chức, với sự góp mặt của các Đại sứ, cán bộ ngoại giao, nhân viên và gia đình các Cơ quan đại diện ASEAN tại Ấn Độ.

Ngày hội mở màn sôi nổi với màn diễu hành rực rỡ sắc màu của các đoàn đại diện ASEAN và nghi thức rước đuốc do các Đại sứ thực hiện, thể hiện tinh thần đoàn kết, hữu nghị và gắn bó giữa các quốc gia thành viên. Trong không khí vui tươi, cán bộ, nhân viên và gia đình Đại sứ quán Việt Nam tích cực tham gia nhiều hoạt động thể thao, trò chơi tập thể như kéo co, nhảy bao bố, chạy tiếp sức, bóng rổ, cờ vua và các trò chơi dân gian.

KHẢ HÂN

Chế độ dinh dưỡng giúp giảm nguy cơ trầm cảm ở người trẻ

Một nghiên cứu mới từ Đại học Sydney (Australia) cho thấy, chế độ ăn uống hằng ngày có liên quan trực tiếp đến sức khỏe tinh thần của thanh thiếu niên.

Nghiên cứu được theo dõi hơn 6.500 học sinh trung học trong 4 năm, các nhà khoa học phát hiện ra rằng việc ăn thêm một phần trái cây mỗi ngày giúp giảm 13% nguy cơ xuất hiện triệu chứng trầm cảm và 7% nguy cơ lo âu. Ngược lại, những em thường xuyên tiêu thụ đồ uống có đường như nước ngọt hay nước uống thể thao lại có nguy cơ gặp các triệu chứng tâm lý cao hơn, đặc biệt là ở nam giới.

P.MINH

Trung Quốc đưa các di tích khảo cổ đến gần hơn với công chúng

TRÂM ANH

Trung Quốc đang đẩy mạnh công tác bảo tồn, phát huy giá trị các di tích khảo cổ gắn với phát triển công viên di tích, bảo tàng và các chương trình trải nghiệm, qua đó đưa di sản văn hóa đến gần hơn với công chúng, đồng thời tạo động lực cho phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Cách tiếp cận này vừa giúp công chúng tiếp cận trực tiếp với những dấu tích của quá khứ vừa góp phần lan tỏa giá trị lịch sử, văn hóa của nền văn minh Trung Hoa.

Tại Khu Di tích Khảo cổ quốc gia Dahecun ở thành phố Trịnh Châu, tỉnh Hà Nam, miền Trung Trung Quốc, Bảo tàng Di tích Dahecun được xây dựng chủ yếu dưới lòng đất, tạo sự hài hòa với cảnh quan khảo cổ xung quanh. Lối vào dẫn xuống không gian trưng bày đưa khách tham quan đến gần hơn với lịch sử của một khu định cư có niên đại khoảng 7.000 năm.

Đây là bảo tàng chuyên đề đầu tiên tại Trung Quốc giới thiệu toàn cảnh văn hóa Yangshao. Công trình được thiết kế với phần mái nằm ngang mặt đất, giúp kiến trúc hòa vào cảnh quan, tạo cảm giác như một di tích khảo cổ đang dần hiện lên từ lòng đất. Bên trong bảo tàng, với hơn 1.500 hiện vật văn hóa giúp công chúng hiểu hơn về nét đặc trưng của văn hóa Yangshao, đồng thời giúp làm sáng tỏ lịch sử khu di tích Dahecun.

Trong khi đó, khu vực bảo vệ cốt lõi bên ngoài trưng bày những dấu tích của một khu định cư lớn thời kỳ Yangshao. Thông qua việc kết hợp không gian trưng bày với địa điểm khảo cổ gốc, khách tham quan có thể hình dung rõ hơn về đời sống của cư dân cổ đại, thay vì chỉ tìm hiểu lịch sử qua sách vở hoặc hiện vật được tách rời khỏi bối cảnh ban đầu.

Những di tích khảo cổ lớn gồm tàn tích của các khu định cư, thành phố, cung điện, lăng mộ và những quần thể di tích gắn với các giai đoạn quan trọng trong lịch sử. Các địa điểm này lưu giữ những thông tin có giá trị về quá trình hình thành, phát triển của xã hội và nền văn minh Trung Quốc qua nhiều thời kỳ. Trong số đó có di tích Lương Chử ở tỉnh Chiết Giang, di tích Ân ở tỉnh Hà Nam, Tam Tinh Đôi ở tỉnh Tứ Xuyên, khu di tích Cung điện Mùa hè cũ tại Bắc Kinh, các lăng mộ hoàng gia Tây Hạ và Vạn Lý Trường Thành.

Khu Di tích Khảo cổ quốc gia Dahecun ở thành phố Trịnh Châu, Trung Quốc Ảnh: AI

Trung Quốc hiện có 150 di tích khảo cổ lớn thuộc loại hình này và 65 công viên di tích khảo cổ quốc gia đã được xây dựng trên cơ sở một số địa điểm và khu vực liên quan. Không chỉ phục vụ nghiên cứu và trưng bày, các di tích khảo cổ lớn đang từng bước trở thành không gian văn hóa gắn với đời sống đương đại.

Thành phố Lạc Dương, tỉnh Hà Nam là một ví dụ tiêu biểu về việc kết hợp bảo tồn di tích khảo cổ với quy hoạch và phát triển đô thị. Với lịch sử đô thị khoảng 4.000 năm và hơn 1.500 năm từng giữ vai trò kinh đô, Lạc Dương sở hữu nhiều địa điểm khảo cổ quan trọng nằm gần nhau dọc theo sông Lạc.

Sức hút của các công viên di tích khảo cổ tại Trung Quốc ngày càng tăng. Theo số liệu được thống kê, số lượt khách tham quan các công viên di tích khảo cổ quốc gia Trung Quốc tăng từ 20,97 triệu lượt năm 2021 lên 97,74 triệu lượt năm 2025. Trong 5 năm, tổng lượng khách đạt 303 triệu lượt. Đáng chú ý, lợi ích từ các di tích không chỉ giới hạn trong hoạt động nghiên cứu và trưng bày bảo tàng mà còn mở rộng sang phát triển kinh tế địa phương, giáo dục và giao lưu văn hóa.

Việc phát huy giá trị di sản còn mang lại lợi ích kinh tế và xã hội. Tại tỉnh Chiết Giang, các sáng kiến kết nối văn hóa Lương Chử với chương trình phục hưng nông thôn góp phần thúc đẩy kinh tế địa phương. Trong khi đó, các chương trình khảo cổ thực địa tại Bắc Kinh tạo cơ hội cho thanh thiếu niên trong và ngoài Trung Quốc tìm hiểu trực tiếp về lịch sử, văn minh nước này.

Trong giai đoạn 2026-2030, Trung Quốc định hướng tăng cường bảo vệ, quản lý và khai thác giá trị các di tích khảo cổ theo hướng hệ thống, bền vững, đồng thời phát triển các không gian trưng bày, hoạt động giáo dục và du lịch trải nghiệm phù hợp với từng địa bàn.

Những nỗ lực này nhằm nâng cao khả năng tiếp cận di sản của công chúng, phát huy giá trị lịch sử, văn hóa và gắn công tác bảo tồn với nhu cầu phát triển hiện nay. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Bước chuyển mình mới

LAM SA

Từ lâu, làn sóng K-beauty đã trở thành một trong những "thỏi nam châm" thu hút du khách quốc tế đến với Hàn Quốc. Tuy nhiên, thay vì chỉ dừng chân tại các chuỗi bán lẻ mỹ phẩm quen thuộc, hành trình trải nghiệm làm đẹp của du khách giờ đây đang chứng kiến một bước chuyển mình mới, các nhà thuốc truyền thống trở thành điểm đến mua sắm bùng nổ.

Thực tế tại các con phố du lịch sầm uất như Namdaemun hay Myeong-dong cho thấy, hình ảnh du khách nước ngoài tay cầm danh sách sản phẩm, xếp hàng chờ dược sĩ tư vấn đã trở nên quen thuộc. Theo số liệu từ Tổng cục Du lịch Hàn Quốc, chi tiêu liên quan đến y tế tại các nhà thuốc của khách quốc tế trong tháng 9 đã chạm mốc 31,8 tỉ won (tương đương 24 triệu USD), chiếm gần 14% tổng chi tiêu y tế, một sự tăng trưởng vượt bậc chỉ trong thời gian ngắn.

Hiện tượng này mang lại góc nhìn mới cho ngành du lịch Hàn Quốc. Trước hết, sức hút của K-beauty không còn giới hạn ở các dòng mỹ phẩm trang điểm hay dưỡng da thông thường, mà đã mở rộng sang mảng dược mỹ phẩm và các sản phẩm chăm sóc da chuyên sâu. Đây là những mặt hàng đòi hỏi tiêu chuẩn phân phối khắt khe, chỉ được bán tại nhà thuốc theo Luật Dược phẩm Hàn Quốc. Chính tính đặc thù và khó tiếp cận ở thị trường quốc tế đã biến việc mua dược mỹ phẩm tại tiệm thuốc thành trải nghiệm "phải thử" của du khách.

Bên cạnh đó, yếu tố niềm tin đóng vai trò then chốt. Sự hiện diện của các dược sĩ trong trang phục áo blouse trắng mang đến cảm giác an tâm về chất lượng và độ an toàn của sản phẩm. Sự kết hợp giữa mua sắm và tư vấn chuyên môn tạo nên một giá trị gia tăng khác biệt, giúp Hàn Quốc nâng cao chất lượng trải nghiệm du lịch.

Không thể phủ nhận vai trò đòn bẩy của mạng xã hội như Instagram hay TikTok, nơi các video chia sẻ danh sách "món đồ phải mua tại tiệm thuốc Hàn Quốc" lan truyền mạnh mẽ. Nhờ đó, tệp khách hàng không chỉ dừng lại ở các nước châu Á, mà còn mở rộng sang du khách từ Mỹ, Đức hay Mexico.

Làn sóng mới này không chỉ mang lại nguồn thu ngoại tệ lớn, mà còn giúp các nhà thuốc địa phương giải bài toán kinh doanh trong bối cảnh cạnh tranh gay gắt. Quan trọng hơn, việc biến tiệm thuốc thành điểm tham quan mua sắm đã làm phong phú thêm hệ sinh thái du lịch K-beauty. Khi trải nghiệm làm đẹp được nâng cấp về độ tin cậy và sự đa dạng, Hàn Quốc tiếp tục khẳng định vị thế dẫn đầu trong việc biến các giá trị văn hóa và đời sống thành động lực phát triển du lịch bền vững. ■